

Kurzemnieks

Cena
1,20 eiro

Nr. 4
(11 737)

Piektdiena, 2022. gada 14. janvāris

Ģimenei draudzīga darbavieta arī *Siljā*

Nosaukumu *Ģimenei draudzīga darbavieta* Latvijā ieguvuši 75 darba devēji, tostarp lauksaimniecības, meža un komunālās tehnikas tirdzniecības uzņēmums *Silja*, kam Kuldīgā ir filiāle. Pērn Sabiedrības integrācijas fonds un konsultāciju uzņēmums *Civitta Latvija* sāka ieviest šādu valsts programmu.

Siljā strādā vairāk nekā 40 cilvēku, pieci Kuldīgas filiālē, un šeit tā darbojas teju 20 gadu.

„Galvenais ir būt komandai,” uzskata draudzīgais *Siljas* kolektīvs Kuldīgā: Roberts Kēnigvalds, Miķelis Neifelds, Ainars Kalniņš, valdes priekšsēde Silva Jeromanova-Maura, Aigars Mundiņciems un Līga Cērmane.

VEIKSMES ATSLĒGA – DARBINIEKS

„Programmā *Ģimenei draudzīga darbavieta* tika vērtēta darba vide, infrastruktūra un citi faktori,” saka valdes priekšsēde Silva Jeromanova-Maura. „Attieksme pret cilvēkiem ir ļoti svarīga. Partneri no Baltkrievijas atbrauca ciemos, ieraudzīja, kāds mums birojs, un jautāja: „Kāpēc to visu vajag? Tur viena *šuba**, te otra.” Sākumā domāju, ka tikai izrunājas, bet, aizbraucot ciemos, sapratu: vadība strādā īrētā vietā, darbinieki – neapsildītā angārā ar lieliem *vaļenkiem*** kājās.”

Siljā vecāki bērnus var ņemt līdzī. „Ja mājās ir slimis vai nepieskatīts bērns, darbinieks nav produktīvs. Kuldīgā nav tādas vajadzības, bet Mārupē izveidots rotaļlaukums un telpa diendusai,” skaidro vadītāja.

Kuldīgas darbinieks Aigars Mundiņciems stāsta: „Kolektīvs esam drau-

dzīgs. Pirms pandēmijas notika sporta svētki, ballītes, ir dažāds atbalsts un bonusu arī ģimenēm.” Ierasti kopīgi ir Ziemassvētki. S.Jeromanova-Maura uzsver: „Tad par katru cenšos pateikt labus vārdus, lai ģimene redz, ka kolektīvā viņš ir ļoti svarīgs. Katram bērnam pati pārku dāvanu, piemeklējot vecumam un interesēm. Uzņēmuma galvenā vērtība ir cilvēks.” Uzņēmēja iesaistījusi darba grupās, kas Latvijā īstenojušas dažādas idejas. Viena no tām – darbinieku ēdināšana. Arī *Siljā* viņiem tiek siltas pusdienas.

ROSĪBA ARĪ PANDĒMIJĀ

Lauksaimniekiem līdz 10. februārim atvērti Eiropas fondi, tas ļauj iegādāties tehniku, zemnieki rakstot projektus, zvanot par parametriem, cenu. Otrā gadu te piedāvā arī lietotas automašīnas no Vācijas.

Bet jau 90. gadu sākumā S.Jero-

manova-Maura iezīmējusi attīstības plānu līdz pat 2050. gadam. Daudz esot izpildījies. „Iegādājoties vienu zemes gabalu, mani brīdināja, ka tur nekas neiznāks, jo vienā pusē dzelzceļš, otrā – ceļš. Pasakiet tikai man, ka neko nevarēs darīt!” smaida uzņēmēja. „Savietojām tur četras ēkas līdz 60 kvadrātmetriem. Sākās pandēmija, un pēc tām radās liels pieprasījums, jo cilvēki ne vienmēr var strādāt mājās. Šie ofisi ir uz izķeršanu – mums prasa vēl.” Darba tirgū esot interesanta situācija. „Ir piecas atšķirīgas paaudzes: vienai visa informācija jāsūta vatsapā, citādi neko nesaprātis, otrai e-pastā, trešā izmanto podziņu telefonu utt. Tāpēc, lai būtu mikslis, dažādos amatos jāiekas citas paaudzes cilvēki. Vinnēs tie, kuri atradīs *klikšķi*, kā paaudzes saslēgt kopā.”

*Kažoks un **velteņi (krievu val.).

Inta Jansone
Lailas Liepiņas foto

„Drošs un pamatīgs plecs. Vienmēr padomās, kā tu jūties,” tā par savu šaha treneri **VIKTORU ŠTEINBERGU** saka Dana Reizniece-Ozola.

➔ 12.-13. lpp.

Kā saudzēt acis pie datora:

- regulāri mirkšķināt,
- izvingrināt,
- bieži pavērties tālumā.

➔ 10. lpp.

Tērpu dizainere **Jolanta Ozollapa**: „Dzīve ir pārāk īsa, lai gērbtos garlaicīgi.” Jaunais gads modes pasaulē – krāsains!

➔ 9. lpp.

Lauku atbalsta dienesta Dienvidkurzemes reģionālās pārvaldes vadītājs **ĢIRTS OSIS**.

➔ 7. lpp.

Pēc smagas slimošanas ar kovidu Raņķu iedzīvotāja Astrīda Virdziniece **maina domas** par potes svarīgumu.

➔ 5. lpp.

Līga Gaile un viņas elegantās rotas.

➔ 8. lpp.

Otrdien, 18. janvārī:

- Jauniešu paveiktais gada garumā.
- Tuvplānā – Kuldīgas siltumtikli.
- Kas jauns Rendas pagastā.
- Vai roboti dzīvi atvieglos vai sarežģīs.

REDZĒJUMS

Ir vērts!

Daiga Bitiniece

Šodienas *Kurzemniekā* – mana kolēģa saruna ar diviem zemessargiem. Nesen klausījies Latvijas Radio *Monopola* viesi – kādu zemessargu, kurš strādā atbildīgā amatā Rīgā, bet vienlaikus jau vairākus gadus atrod laiku ļoti aktīvi darboties Zemessardzē. Pašai pazīstami vairāki jauni vīrieši, kuri ir Zemessardzes studentu bataljonā, – ar labu izglītību, labiem darbiem, arī citiem hobijiem. Kāpēc viņiem vajadzīga vēl Zemessardze?

Pirmā atbilde ir – patriotisms. Apziņa, ka tas vajadzīgs mūsu valstij. Otrs – biedriskums, pleca sajūta. Un trešais – ieguvums pašam, trenējoties un attīstoties ne tikai fiziski, kas, jādodomā, sevi cenošam vīrietim ir svarīgi, bet attīstot arī kritisko domāšanu un apgūstot spēju ātri reaģēt uz pēkšņām problēmām.

Te vietā nesens un pasmieklīgs atgadījums no kāda literātu pulciņa tikšanās. Visi sēdējuši ap galdu, uz kura stāvējis Adventes vainags

„Patriotisms, pleca sajūta, spēja rīkoties kritiskos brīžos, laika plānošana – sarakstu var turpināt.”

ar visām četrām degošām svečēm. Un pēkšņi sausās skujas aizsvilušās un uguns uzspurgusi gana augstu. Ko iesākt? Katram bijusi sava versija, bet darbība uzreiz nav notikusi. Kad viens no klātesošajiem uguni tomēr apdzēsis, otrs, kurš notikuma brīdī

visu laiku vien plātījis rokas, saukdams „Deg! Deg!”, par sevi kritiski pateicis, sak’, man nūdien jātrenējas ātrāk adekvāti reaģēt.

Pirms laika cita mana kolēģe rakstīja plašāku apskatu par biedrībām un cilvēku darbošanos tajās. Vairums ir sociālas, kultūras, šaurākam interešu lokam, mazāk – pilsoniskas un tādas, kas aptver un aicina jebkuru. Lai vai kā – sabiedrības pašorganizēšanās un iniciatīvas ir vērtīga lieta, un, kā atzinusi Kurzemes NVO centra vadītāja Elīna Futraka: pašvaldībām būtu vairāki jāuzticas biedrībām, nododot tām piemērotas funkcijas ar visu finansiālo un citu atbalstu. Redzam, ka biedrībām ar neformālu pieeju un netradicionālu domāšanu izdodas apkārtējos radīt interesi, piemēram varu minēt Kuldīgā jaunizveidoto Demokrātijas kvartālu.

Arī pati ilgu gadu esmu darbojusies un joprojām turpinu dažādus brīvprātīgās darbus pasaules latviešu kustībā 3x3. Kamēr nometnes un saietus nedrīkstējām rīkot, mūsu tikšanās un semināri, un mācības, un plānošana notika un notiek tiešsaistē. Ko tas dod? Jā, tas ir ļautājums, kas mums jāuzdod sev pašam un katram pašam arī jāatbild. Zinot, ka tas atņem laiku, prasa ne tikai intelektuālo, bet reizēm arī savu finansiālo ieguldījumu, tomēr mana atbilde ir: „Tas ir tā vērts!” Pirmkārt, ir apziņa, ka daru ģimenēm, latviešiem vajadzīgas lietas, otrkārt, esmu ieguvusi plašāku dzīves skatījumu, labākos draugus pasaulē un viņu atbalstu grūtākos brīžos, treškārt, esmu iemācījusies elastīgi rīkoties ar savu laiku. Katrs no šiem punktiem atsevišķi ir ko vērts, vai ne?

TRĪS PAR VIENU

Valdība atbalstījusi Izglītības un zinātnes ministrijas (IZM) priekšlikumus pedagogu algas finansējuma pilnveidei un jauno aprēķina modeli *Skolēns pašvaldībā*. Kā to vērtējat?

Lielāka rīcības brīvība

1. Inta Bērziņa, IZM komunikācijas nodaļas pārstāve:

– Priekšlikumi paredz, ka no 1. septembra valsts finansējumu pedagogu darba samaksai aprēķinās un pārskaitīs pašvaldībām, kuras to tālāk sadalīs iestādēm, nodrošinot iedzīvotāju vajadzībām atbilstošu, kvalitatīvu izglītību. Tām būs lielāka rīcības brīvība. Jaunais modelis ļaus izvērtēt skolu tīklu, kas palielinājis pēc administratīvi teritoriālās reformas. Tagad ir svarīgi izvēlēties atbilstošāko loģistiku, mo-

dernu vidi, kā arī pedagogiem – lielāku finansiālu un metodisku atbalstu.

Ietverti aprēķini par trīs dažādiem valsts finansējuma modeļiem pedagogu atalgojumā. *Skolēns pašvaldībā* paredz to, ka naudu aprēķina pēc izglītības iestādēs reģistrēto skolēnu skaita 1.–6. klasē, 7.–9. klasē, 10.–12. klasē, kā arī pēc 5–6 gadus veco bērnu skaita. Aprēķins izdarīts, izmantojot mērķdotāciju vienam bērnam. Skolēniem, kuri apgūst speciālās izglītības, neklātienēs vai tālmācības programmas, pamat-

izglītības profesionālās programmas (mūziku, valodas u.c.), kā arī valsts ģimnāziju 10.–12. klases skolēniem noteikti papildkoeficienti. Paredzēti arī vairāki reģionālie koeficienti, par kuriem vēl būs plašākas diskusijas. Līdz 1. martam ministrijai sadarbībā ar pašvaldībām jā sagatavo un valdībā jā iesniedz grozījumi vairākos Ministru kabineta noteikumos.

Savukārt līdz 1. maijam modeļa aprēķini tiks precizēti un iesniegti Finanšu ministrijai.

Vēl tikai diskutē

2. Santa Dubure, Kuldīgas novada izglītības nodaļas vadītāja:

– Reģionālo koeficientu nosaka pēc skolēnu skaita uz kvadrātkilometru. Ministrija piedāvā karti ar astoņām pašvaldībām Kurzemē, un reģionālais koeficients ir 1,34 (Rīgā – 1). To reizinās ar skolēnu skaitu. Mazākais ir Ventspils novadā, kur zems iedzīvotāju blīvums. Bet vēl nebūt nav skaidri ne visi aprēķini, ne tas, kāda būs mērķdotācija nākamajā mācību gadā. Notiek diskusijas – to mums uzsvē ar ministriju. Nākamā attālinātā tikšanās būs 20. janvārī.

Pašvaldībām jā sagatavo priekšlikumi, ko mainīt. Tāpēc vēl nevaru pateikt, ka jaunais modelis mums ir

izdevīgs vai arī neapmierina. Pašvaldību priekšlikumus apkopos februāra beigās, tad redzēs konkrētāk un varēs izvērtēt, kā tas atsauca uz mūsu novadu. Tāpēc nevaru apgalvot, ka pašvaldībām noteikti būs lielāka rīcības brīvība.

Līdz šim ministrija mērķdotāciju aprēķināja pati un nauda nonāca tieši izglītības iestādei. Jaunajā modelī naudu saņems pašvaldība un sadalīs pēc noteiktiem kritērijiem. Tāpēc šonedēļ sarunās ar ministriju atkārtoti tika lūgts sakārtot iestāžu tīklu, lai nebūtu bažu, ka finansējums pārdaļīts nepamatoti. Apmierinātākas, protams, ir lielās skolas, jo tajās lielāks skolēnu skaits. Finansējuma pārdalei vēl nav skaidri kritēriji un mērķi. Kāds to rūpi izsaka

skatīdams, cits patur neizpaustu. Karstais darbs būs pavasarī, kad modelim jā kļūst skaidram.

Attiecībā uz skolu tīklu mūsu novadā aktuāla ir Laidu pamatskolas reorganizācija – tur no 1. līdz 9. klasei mācās tikai 41 bērns, mācības organizē 12 skolotāju. Tāpat tiek izskatīta Alsungas bērnu darza pārveide, iekļaujot to Alsungas pamatskolā. Mums ir pieredze, ka pagastos rotaļu grupas veiksmīgi darbojas skolās, pirmsskolas izglītībā darbs nemainās un ir resursu ietaupījums. Savukārt Sermītes rotaļu grupu iekļausim Turlavas pamatskolā. Šīs pārmaiņas sasaucas ar skolu tīkla sakārtošanu un finansējuma sadales pilnveidi.

Tiek turēts slepenībā

3. Aiga Šenberga, Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrības (LIZDA) Kuldīgas organizācijas priekšsēde:

– LIZDA vēlas ar ministriju sadarboties, arī no ministrijas puses tā izskanējis, diemžēl dažās jomās tā nenotiek un mēs tiekam ignorēti. Tika iesniegti arodbiedrības sagatavotie ierosinājumi finansēšanai, bet tie nav ņemti vērā. Mums pat nav skaidrības par turpmākajiem aprēķiniem – tie nav pieejami, un nav zināms, kā jaunais

modelis strādās. Bija tikšanās ar ministres padomnieku Jāni Ozolu, taču uz šo jautājumu viņš neatbildēja. Būtībā no tikšanās jēgas nebija, ja viss tiek turēts slepenībā. Ar novada pašvaldību gan ir laba sadarbība, taču arī tai nav pietiekamas informācijas. Ir tikai pateikts, ka naudu dalīs pašvaldības. Bet cik lielu, pēc kādiem aprēķiniem? Cik sabalansēta slodze būs pedagogam? Vēl uz daudziem jautājumiem, par kuriem arodbiedrība iestājusies, nav viens nav spējis atbildēt.

Pēc būtības jaunais modelis nav nekas jauns. Pirms vairākiem gadiem ieviesa principu *Nauda seko skolēnam*. Turpmāk domāts, ka valsts dos finansējumu dalīšanai katrā pašvaldībā. Loģiski, ka tajās skolās, kur skolēnu skaits lielāks, naudas būs vairāk. Kaut kādu daļu pašvaldība varēs pārdaļīt mazajām. Tā jau ir kādreiz bijis. Taču nav skaidrs, pēc kādiem nosacījumiem varēs pārdaļīt un kādi būs ieguvumi.

Daina Tāfelberga

MANUPRĀT

Kā mērīt zināšanas?

Piekrītu lauksaimniekam Girtam Osim (saruna ar viņu – 7. lpp.), ka ne jau nauda glābs pasauli. Tautsaimniecībā Latvijas galvenais resurss ir zeme – tā jāatbrīvo un jāuztur tīra no piesārņojuma, lai saglabātu nākamajām paaudzēm. Vajadzīgas zināšanas – laba izglītība. Tāpat kā zemei nevar pateikt patieso vērtību, tikai tirgus cenu, tā arī tīstas mērauklas nav izglītībai. Ko mērīt: tilpumu, dziļumu, platumu, svaru, apkārtmēru? Tonnās, kubikmetros vai kilometros? Euro? Katrai studiju programmai ir noteikta maksa. Ja izcili mācās vidusskolā, var tikt budžeta grupā. Taču neatkarīgi no tā, kas par studijām maksā, potenciālais speciālists kādā jomā apgūst tādu zināšanu daudzumu, kādu vēlas, ja vien profesija viņu interesē. Diemžēl izvēlē noteicošā bieži vien joprojām ir nauda. Tāpat kā senāk mamma vai paps sūtīja savu atvasi studēt tur, kur var vairāk nopelnīt, tā tagad karjeras speciālisti vidusskolēniem skaidro, kuras ir prestižās jomas.

Daina Tāfelberga

PABĒDA

Nevar izņemt mazāk par 50 eiro

Ar šādu problēmu sestdien, 8. janvārī, ap 10.00 sastapusi kuldīdzniece Ilga pie *Swedbank* bankomāta Kuldīgā, Liepājas ielā (ēkā, kurās ir *Drogas*). „Visiem kontā nav vairāk par 50 eiro, un viņi nevarēja izņemt naudiņu, lai aizietu uz tirgu.” Ilga atzīst, ka pilsētā bankomāti ir arī citviet, taču šis atrodas siltumā. Otrs – *Rimi* – nevakcinētajiem cilvēkiem nav pieejams.

RUNĀ SPECIĀLISTS

Vai informācijai var uzticēties? Seši padomi

Maija Katkovska, Latvijas Drošāka interneta centra vadītāja

Viena bieži pieļauta sociālo tīklu lietotāju kļūda ir dalīšanās ar informāciju, nepārbaudot, cik tā ir aktuāla un patiesībai atbilstoša. Reti kurš kļūdas pēc nav dalījies ar pazuduša suņa vai kaķa bildi, bet, izrādās, tas atradies jau pirms laba laika. Neiedziļināšanās, paviršība un arī nezināšana ir viens no iemesliem, kāpēc maldinošas un nepatiesas ziņas strauji izplatās. Lai internetu padarītu uzticamāku un ierobežotu apzināti veidotu viltus informāciju, ir svarīgi izkopt paradumu to pārbaudīt, pirms dalīties tālāk. Tāpēc seši padomi palīdzēs novērtēt, vai varam informācijai uzticēties.

Pirmkārt, jāpievērš uzmanība virsrakstam – tam jābūt ticamam. Šokējoši virsraksti ar pārspīlētiem apgalvojumiem tiek lietoti tam, lai vilinātu cilvēkus uz ziņas virsraksta uzspiest. Pārspīlētos visbiežāk izmanto klikšķu medīšanai.

Otrkārt, jāsaprot temats. Tiklīdz ir skaidra ziņas tēma, kļūst vieglāk pārbaudīt informācijas patiesumu. Ja virsraksts ar ziņas tēmu nesakrīt, tas ir pirmais signāls, ka jāpārbauda

rūpīgāk. Ja ziņa ir pārāk savāda, tā var būt joks. Tāpēc labāk pārlicināties.

Treškārt, lasot ziņu, jāmeklē atbildes uz virkni svarīgu jautājumu, kas palīdzēs saprast, cik aktuāla un ticama šī informācija varētu būt. Piemēram, kāds ir ziņas ievietošanas datums? Vai tā ir aktuāla arī šodien? Kas ir cilvēks, kurš to publicējis? Kādas viņam vai organizācijai ir zināšanas par šo tēmu? Vai informācijā ir fakti vai tikai apgalvojumi, kas balstīti viena vai dažu cilvēku viedoklī?

Ceturtkārt, jāpārbauda par ziņas patiesumu. Ja tā vēsta par notikumu pasaulē (piemēram, par politiku, klimatu, zinātņu), informācija noteikti jāpārbauda oficiālu organizāciju vietnēs vai ziņu lapās. Svarīgi ir arī salīdzināt internetā pieejamo ar vairāku uzticamu mediju ziņu sižetiem vai rakstiem. Ieteicams izvēlēties atšķirīgus kanālus – TV, radio, laikrakstus, interneta ziņu portālus, lai atrasto ziņu salīdzinātu ar to informāciju, ko jau izpētījuši un pārbaudījuši profesionāli žurnālisti. Ja stāstīts ir par influenceri vai slavenu cilvēku, ir vērts paaugstināties, kā viņš pats šo situāciju komentē. Varbūt cilvēks jau publicējis brīdinājumu par nepatiesu informāciju, oficiālu atvairināšanu vai paskaidrojuma video. Ja ziņa ir par koncertu, mūzikas albumu, videospēli vai grāmatu, kas drīzumā iznāks, šo pakalpojumu sniedzējs vienmēr jāpārbauda oficiālajās lapās un sociālo tīklu kontos. Atcerieties, ka fanu lapās informācija nav oficiāla un reizēm var sagādāt vilšanos. Ja ziņa ir par kādu personīgi pazīstamu, tad, ja iespējams, jāpajautā pašam cilvēkam, par kuru baumas izplatītas, vai

tās ir patiesas.

Piektkārt, jāpievērš uzmanība saitei un domēna nosaukumam. Aizdomīgs dažādu ciparu un burtu virknējums, kas veido ziņas saiti, var liecināt par to, ka saite nav uzticama un ir nedroša. Ir ieteicams izpētīt tīmekļa vietni, kurā ziņa publicēta. Vai tā ir pārliecinoša? Der pievērst uzmanību arī tekstā iekļautajām saitēm, pārbaudot, vai tās saistītas ar stāstu vai ziņu. Daudz var atklāt komentāri – iespējams, kāds jau būs ko izpētījis un brīdinājis citus lietotājus.

Sestkārt, ja informācija ir nepatiesa, tad jārtkojas. Nekādā gadījumā nedalieties ar to tālāk, jo tā nepatiesību un viltus ziņas tikai izplatīsiet, kā arī izdarīsiet pakalpojumu dezinformatoram, kurš informāciju apzināti sagrozījis vai radījis melīgu. Par patiesībai neatbilstošu ierakstu sociālajā tīklā jāziņo tā administrācijai. Ja redzat, ka ar nepatiesu ziņu dalās draugs vai paziņa, ir vērts pabrīdināt arī viņu, jo par informācijas uzticamību sociālajos tīklos un citur internetā katrs no mums ir līdzatbildīgs.

Nobeigumā ir svarīgi atcerēties, ka sociālo tīklu platformas sniedz mums neierobežotas iespējas sazināties ar līdzīgi domājošajiem no visas pasaules, apmainīties ar kopīgām interesēm, sekot līdzi draugu, paziņu, kā arī influenceru ievietotajam saturam. Tomēr informācijas apmaiņa nes līdzīgi arī riskus, kas saistīti ar atrasto ierakstu kvalitāti un uzticamību. Un katru reizi, kad dalāmies ar nepārbaudītu, nepatiesu informāciju, tas grauj mūsu reputāciju. Tāpēc svarīgi pārbaudīt katru ziņu, pirms dalīties ar to tālāk.

LASITĀJS VAICĀ

Kur ņemt smiltis?

Redakcijā vērsās lasītājs, kuram šoziem radies jautājums, kas, iespējams, daudziem Kuldīgā var būt aktuāls, proti, kur dabūt smiltis ietves kaisīšanai.

„Privātmāju iedzīvotājiem, kuru namiem blakus ir ietves, pašvaldība uzlikusi par pienākumu tās attīrīt no sniega un uzturēt tādas, lai nebūtu jābrien pa sniegu un kājas neslīdētu. Tas ir saprotams, un nav grūti to notīrīt, bet kur ņemt smiltis kaisīšanai? Galvaspilsētas dome šoziem aicināja iedzīvotājus pieteikties un saņemt maisu ar smiltīm, bet nav dzirdēts, ka arī Kuldīgā būtu šāda iespēja. Daudzviet ielu malās atrodas koka kastes ar smiltīm, bet vai iedzīvotāji drīkst no tām ņemt ietves kaisīšanai?”

Uzņēmuma *Kuldīgas komunālie pakalpojumi* pārstāve Anita Zvingule skaidro: ja kādam ietve jātīra un jākaisa, no smilšu kastēm materiālu šādam mērķim ņemt drīkst. Kopumā pilsētā ir 130 kastu, kurās ir smiltis un sāls maisījums. A.Zvingule aicina būt godprātīgiem – paņemt tik daudz, cik vajag ietves uzturēšanai, jo citiem mērķiem tas tāpat nederēsot.

Alberts Dinters

NUMURA CITĀTS

Ineses Slūkas zīmējums

„Kad iztēlojos, kāds būtu mans pasaules skatījums bez Dieva, tad pārņem smacējoša sajūta – it kā kāds pasaulei uzliktu virsū vāku. Nav vairs to debesu, kur skatiens aiziet bezgalībā. Lai cik fiziski liela un plaša arī nebūtu pasaule, garīgā dimensija visu padara plašāku,” saka teoloģijas profesore, novadniece Dace Balode.

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Ko domājat par jauno Covid-19 variantu – omikronu? Vai jūs tas satrauc?

Daina, mājsaimniece:

– Diži nesatraucos: kā būs, tā būs. Neviens jau neko daudz par to nezina. Ko tur baidīties? Tāpat, kā bija jābaidās pirms tam, tāpat arī tagad.

Anda Upleja, strādā pašvaldībā:

– Esmu saņēmusi balstvakcīnu un no omikrona nebaidos. Uzskatu, ka valdība dara visu, kas ir tās spēkos, lai saslimstību

mazinātu. Vienīgi vajadzētu vairāk informācijas sociālajos tīklos, arī vietējos laikrakstos. Televīzijā derētu kādas reklāmas, kā līdzīgi taisa satiksmes drošības reklāmas kampaņas. Man neviens nav pazīstams, kas Kuldīgā būtu tieši ar omikronu saslimis.

Juris Lasis, kuldīdznieks:

– Esmu pret kovidu potējies, un man nav bail saslimt ar omikronu. Pats piesargājos: nēsāju sejas masku, ievēroju citus ierobežojumus. Nemāku teikt, vai vakcīnas spēj pasargāt par 100%, jo pēc statistikas saslimst arī diezgan daudz vakcinēto. Domāju, ka valdība dara visu, lai to ierobežotu.

Biruta Aniņa, pensionāre:

– Es esmu potējusies jau ar trešo vakcīnu, tādēļ ceru, ka mani un nevienu pazīstamo omikrons neskars. Dzirdējusi par to esmu diezgan daudz – uzskatu, ka mediji informē pietiekami. Nu jau tā ir diezgan pierasta lieta, ka par to runā daudz un visur. Par to, vai valdība dara visu, lai izplatību novērstu, gan nemāku teikt. Liekas, ka jā. Taču ko valdība var izdarīt, ja cilvēks potēties negrib? Nekā piespiest viņu nevar. Varbūt vajadzēja ātrāk ļaut, lai potē ģimenes ārsti, jo viņiem cilvēki uzticas vairāk. Daudziem no laukiem nav iespējas aizbraukt uz pilsētu, lai sapotētos. Man liekas, ka tad arī visas problēmas sākas. Gribētu, lai vakcīnu sertifikātu termiņš būtu garāks, un jācer, ka zinātnieki izdomās tādu poti, kas mūs no kovidā aizsargās ilgāk. Domāju: vajag vairāk pašiem uzmanīties, ievērot visus ierobežojumus, un tad jau, šķiet, būs labi.

Edgars Kivītis, strādā kokapstrādē:

– Esmu par omikronu dzirdējis, taču īpaši nesatraucos. Vakcinējies esmu, taču tam, ka pote mani pasargās, neticu. Aizgāju tikai tāpēc, ka darbs lika. Būtu laimīgs, ja viss šis murgs beigtos. Sākumā pret vakcīnu biju kategoriski pretī, jo neredzēju vajadzību. Valdība par kovidu informē pārāk daudz. Ieejot feisbukā, no tā nav glābiņa – neko citu vairs neredz, un drīz būs vēl nezin kas. Valdībai vajadzētu visus ierobežojumus atcelt. Tas ir vājprāts, ka pat veikalā vairs nevar ieiet, neuzrādot pasi un kovidā sertifikātu.

Amanda Gustovska, Lailas Liepiņas foto

Dzintra Alkšņazara, nodarbojas ar tirdzniecību:

– Ne ar ko negribas saslimt, arī ar omikronu ne. Esmu dzirdējusi, ka šis kovidā paveids ir lipīgāks, bet pārslimot it kā varot vieglāk. Cenšamies izvairīties un piesargāties, kā vien

paši varam. Manuprāt, informācijas ir daudz, pat pārāk. Visās ziņās par to vien dzird. Bet cilvēki nedaudz atslābtu, ja par to visu laiku neatgādinātu. Reizēm liekas: ja katras ziņas sākas ar kovidu, nekas cits uz pasaules vairs nenotiek. Vai valdība dara visu, tas ir smags jautājums. Gan jau kaut ko var citādāk, bet kurš zina to pareizo variantu? Neviens nevar pateikt, kā darīt. Pēc tam, kad tas jau pagājis, tad tikai izdomā, ka tomēr vajadzēja citādāk. Par vakcīnām gan man nav skaidrības, un domāju: daudziem nav. Neesmu vēl sapratusi, pēc cik ilga laika vajag nākamo devu.

Ja vēlies ūdens aerobiku

Šonedēļ Kuldīgas novada sporta skolas peldbaseinā sākusies ūdens aerobika cilvēkiem no 54 gadu vecuma.

Pieteikties pie treneres Jeļenas Miezītes (tāl. 26405549). Nodarbības ir bez maksas, jo notiek Eiropas Sociālā fonda atbalstītā pašvaldības projektā par veselības veicināšanu un slimību profilakses pieejamību. Var piedalīties tie, kuriem ir derīgs Covid-19 vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikāts.

Suitu kultūrtelpu – saglabāt un attīstīt

10. janvārī parakstīts nodomu protokols par sadarbību suitu kultūrtelpas saglabāšanā un attīstībā. Tas paredz attīstīt un stiprināt suitu nemateriālā kultūras mantojuma nozīmi, sekmējot tā dzīvotspēju un veicinot suitu tradīciju praktizēšanu visā to daudzveidībā.

Nodomu protokolu parakstījuši Kultūras ministrija, Latvijas Nacionālais kultūras centrs, Latvijas Nacionālā bibliotēka, Latvijas Nacionālais vēstures muzejs, UNESCO Latvijas Nacionālā komisija, Dabas aizsardzības pārvalde, Kuldīgas novada un Ventpils novada pašvaldība, Latvijas Kultūras akadēmija, Latvijas Universitāte, LU Literatūras, folkloras un mākslas institūts, biedrības *Lauku ceļotājs*, *Etniskās kultūras centrs „Sūti”* un *Suitu kultūras mantojums*. 2009. gadā suitu kultūrtelpa tika iekļauta UNESCO Nemateriālā kultūras mantojuma sarakstā. Tas nozīmē, ka jānodrošina tās neatliekama saglabāšana, paredzot gan pašas kopienas, gan valsts atbildību par kultūrtelpas nākotni.

Daiga Bitīniece

NO POLICIJAS IKDIENAS

Traucē bēriniekus, sit sievietei, apdraud ģimeni
Stāsta Valsts policijas (VP) Kurzemes reģiona pārvaldes vecākā speciāliste Madara Šeršņova.

Kopš aizvadītās ceturtdienas sākti trīs administratīvie procesi par sīko huligānismu. 8. janvārī VP saņēma ziņu, ka Kuldīgā kāds vīrietis reibumā pārkāpj uzvedības normas un traucē bērnu mielasta viesus: uzvedas agresīvi, lamājas, ar kāju sper pa durvīm. Otrs process sāks par to, ka kaimiņš traucējis kārtību un drošību: vīrietis sievietei iesitis pa seju, nodarot miesas bojājumus. Trešais process ir par to, ka kāds vīrietis 9. janvārī traucējis ģimenes locekļiem gulēt. Sācies konflikts, kurā viņš apdraudējis gan sevi, gan citus.

Vēl sākti deviņi administratīvie procesi par pārkāpumiem ceļu satiksmē. 12. janvārī policisti Ganību ielā pamanīja vīrieti, kurš reibumā brauca ar velosipēdu. Novadā notikuši deviņi satiksmes negadījumi, kuros cietušo nav. Lielākoties tie saistīti ar uzbraukšanu meža dzīvniekiem, bet dažreiz nav ievērota zīme *Dodiet ceļu*.

Pierakstījis Alberts Dinters

Auduma maskas lietot vairs nevarēs

Pēc divām nedēļām – 25. janvārī – stāsies spēkā jauna kārtība: auduma masku vietā būs jālieto medicīniskās vai respiratori FFP2, kas no inficēšanās ar Covid-19 pasargā daudz labāk.

To pēc 11. janvāra Ministru kabineta sēdes sacīja premjerministrs Krišjānis Kariņš. Tāda ir valdības konceptuālā vienošanās, bet lēmums tai vēl jāapstiprina.

MAZĀK TURĪGAJIEM SAGĀDĀS

Divu nedēļu pārejas posms būs vajadzīgs tāpēc, lai trūcīgajiem un maznodrošinātajiem bez maksas izdalītu tās medicīniskās maskas, kas ir valsts krājumos, un to ir pietiekami, lai nodrošinātu visus. Savukārt respiratoru FFP2 trūkst – jāizsludina konkurss, un jāslēdz līgumi par iegādi. Viena iespēja, kas izskanēja valdības sēdē: maskas varētu izdalīt aptiekās. Arī pašvaldības var rīkot savus iepirkumus, lai maskas izsniegtu maznodrošinātajiem, savukārt valsts vienlaikus rīkotu lielāku konkursu, lai veidotu krājumus.

Izglītības ministre Anita Muižniece savā tvitera kontā rakstījusi: „Skolēniem skolās bez maksas ir nodrošinātas auduma maskas ar 90% filtrāciju, kas līdzvērtīgas medicīniskajām. Šīs maskas varēs izmantot arī turpmāk.” Viņa piebilst, ka tirgū ir FFP2 respiratori arī bērniem, tātad mazāki nekā pieaugušajiem.

Ja valdība savu vienošanos apstiprinās, no 25. janvāra auduma maskām Latvijā jāklūst par vēsturi.

Kuldīgas skolēniem izdalītas valsts sagādātās sejas maskas, bet daļai tās ir par mazu, un tad viņi lieto citas.

SKOLĀM PIETIEKOT

Aptaujātie Kuldīgas novada skolu vadītāji norāda, ka pašlaik valsts masku pietiek. Sākumā bijušas bažas, turklāt daži vecāki tad izteikušies, ka bērnu uz skolu nelaidīs, ja būs jālieto maska. Nav bijis skaidrs, vai pietiks visiem, jo īpaši mazāko klašu skolēni mēdz tās pazaudēt, aizmirst. Tagad masku valkāšana kļuvusi par ieradumu, un atrunas vai sūdzības, ka tās traucē, nav dzirdētas.

Kuldīgas Centra vidusskolas direktore Brigita Freija stāsta: skolēni izmanto gan valsts dotās, gan pašu sagādātās. Iespējams, tas esot gaumes jautājums. „Visi grib mācīties klātienē, tāpēc neprotestē,” viņa saka.

Kuldīgas 2. vidusskolā krājumi ir lieli, bet tie tukšojas. „Bērni ir ļoti apzinīgi, tomēr mazajiem bieži aizmirstas,” teic direktore Guntra Buivida. „Ver skolas durvis un tūlīt dodas uz medmāsu kabinetu pēc maskas. Sākumā lielākie sūdzējās, ka spiež. Tad devām skolotāju maskas. Esmu no rītiem ievērojusi, ka pat sala dienās mazais cilvēciņš stāv laukā, tumsā un aukstām rociņām ķibina masku no maisiņa ārā. Iedrošinu, lai nesalst un iet uzlikt iekšā. Žēl noskaņoties, bet tādi noteikumi, un skolēni tos izpilda.”

Daina Tāfelberga, Alberts Dinters
Alberta Dintera foto

Jaunieši Alsungā veidos šķēršļu trasi

Plašā projektā *Kopa Alsungas kopienas pirmās darbnīcas jeb pārgājiena mērķis bijis 8. janvārī izstaigāt Žibgravas pastaigu taku, dodoties 15 km līdz Pinku ezeram, lai tur izveidotu piedzīvojumu trasi ar šķēršļu uzdevumiem.*

Projekta koordinatore Zane Lagzdiņa stāsta: „Esam aptvēruši vairākas pilsētas un pagastus. Galvenā doma ir attīstīt viedos ciemus. Satiekamies ar iedzīvotājiem, uzzinām kādu viņu problēmu un palīdzam atrisināt. Alsungas jaunieši vēlas šķēršļu trasi, tādēļ noorganizējam sešu stundu pārgājieni uz Pinku ezeru. Iesaistījām lektoru Ēvaldu Kārklīņu, kurš šādas trases veido. Izzāgām Žibgravas taku, pa ceļam apskatījām augus, dzīvniekus, dabas skatus. Alsungas kopienas līdere Elīna Cera bija parūpējusies par interesantiem uzdevumiem, kas lika vairāk apskatīt apkārtni un mudināja izpildīt ko interesantu. Mūsu mērķis ir kopā izdomāt un jauniešiem ieteikt variantus, kā trasi iekārtot, kā iegūt finansējumu, kā arī saliedēties, iepazīties, jo tas ir viens no *Kopas* mērķiem – radīt vienotību. Pārgājienā bija jaunieši arī no Brocēniem, Liepājas un citām vietām.” Zane teic, ka nākamā tikšanās Alsungā paredzēta 5. februārī, kad jaunieši trasei būs atraduši konkrētu vietu.

Darbnīcas notiek arī Skrundā, Laidos un Snēpelē. Skrundā top mājaslapa vietējam pensionātam, Snēpelē – tūrisma karte, bet Laidu kopiena vēlas iekārtot skaistu vietu pie muižas.

Projekts *Kopa* darbojas jau kopš 2019. gada, lai kopienām palīdzētu izziņāt savas vajadzības un meklēt veidus, kā vēlmes piepildīt. Ar Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai atbalstu to ievieš četri partneri: biedrība *Pierīgas partnerība*, Kuldīgas biedrība *Darīsim paši!*, Cēsu rajona lauku partnerība un Lielvārdes biedrība *Zied zeme*.

Amanda Gustovska
Elīnas Ceras arhīva foto

Jaunieši no Alsungas un citām Latvijas vietām dodas 15 km pārgājienā līdz Pinku ezeram, lai izdomātu, kā izveidot šķēršļu trasi.

Jāuzticas zinātnei un medicīnai

Raņķu pagasta iedzīvotāja Astrīda Virdziniece ar Covid-19 saslimu aizvadītā gada oktobra sākumā. Līdz šim viņa nebija vakcinēta, bet tagad ir gatava to darīt, jo slimošana ar koronavīrusu viņai bija diezgan smaga.

Sarunā ar *Kurzemnieku* viņa atzīst, ka nav ne jausmas, kur inficējusies, jo bez vajadzības no mājas laukā neiet, bērni dzīvo citur, un labi, ka tā, jo tad, kad kundze saslimusi, viņi ciemos nav braukuši. Tikai tik daudz, cik pārtika atvesta līdz namdurvīm un atstāta. Vienīgā versija: tas saķerts Skrundā rudens tirdziņā, jo neilgi pēc tā radušās veselības problēmas. Viss sācies ar nespēku, vājumu, sāpējis viss ķermenis, bijušas nelielas iesnas, jutīgs kakls. Sākotnēji domājusi, ka būs vienkārši saaukstēšanās – gan jau pēc pāris dienām pāries. Tad kļuvis sliktāk,

parādījusies temperatūra.

NE SPĒKA, NE EMOCIJU

„Ja šādas situācijas atkārtosies ļoti bieži, visiem palīdzēt ārsti nespēs.”

„Augstākā temperatūra bija 39,4,” stāsta A.Virdziniece. „Pēc tam vairs man nebija spēka pat nosist termometru, jo man vēl ir vecā veida – ar dzīvsudrabu.

Bija reize, kad atbrauca meita, un es tieši biju laukā. Stāvējām viena no otras pa lielu gabalu, un meita teica, ka es izskatoties slikti – lai zvanot un saucot ātros. Es nodomāju, vai tad nu tiešām jāzvana – gan pāries, bet beigu beigās zvanīju. Likās, ka paralizēta ir pat griba un emocijas.

Negribējās ne ēst, ne celties, ne kaut ko darīt. Mediķi atbrauca, uztaisīja analīzes un konstatēja, ka man ir kovids, un aizveda uz slimnīcu Liepājā, kur mani dabūja uz kājām, jo veselības stāvoklis bija smags.

Jāsaka neizmērojami liels palīdzības Liepājas reģionālās slimnīcas kovidā nodaļas darbiniekiem. Visi bija tik profesionāli! Cepuri nost viņu priekšā! Tas, ko viņi dara, nav atlīdzināms,” uzsver kundze.

Slimnīcā sirmgalve pavadījusi aptuveni desmit dienas. Kad atlabusi, nespēks bijis liels – uz automašīnu vesta ratiņkrēslā. Arī pēc tam mājās, lai uzkāptu pa trepēm, bijis ļoti jāsaņemams un stingri jāturas pie margām – jāvelk sevi uz augšu. Viņa stāsta, ka šobrīd nekādas sekas nejut:

elpošana laba, nespēks pazudis.

LAI NAV VAIRS TIK SMAGI

Par to, kāpēc līdz saslimšanai nav potējušies, sieviete atbild: „Es neesmu antivaksere. Biju piesardzīga, nekur neeju. Es uzskatu, ka īpaša iekļaušanās cilvēka organismā nav sevišķi nepieciešama.” Tomēr pēc pārslimošanas kundze vakcinēsies.

Runājot par tiem, kuri kovidam joprojām netic un cenšas izplatīt apšaubāmas ziņas, A.Virdziniece saka: viņu tāda informācija neiespajdojot. Viņai esot savs filtrs, caur kuru ziņas

izsijāt un pieņemt to, kas liekas pareizi. Lēmums katram jāpieņem pašam. Nevajagot ietekmēties no

„Likās, ka paralizēta ir pat griba un emocijas. Negribējās ne ēst, ne celties, ne kaut ko darīt.”

vienas vai otras puses – vienmēr jāizvēlas vidusceļš. Slimība ir bīstama, viņa atzīst, un, lai sevi pasargātu no smagas saslimšanas, tomēr jāpotējas, jo medicīna un zinātne cilvēkus kritiskajās situācijās pasargās. Ja šādas situācijas atkārtosies ļoti bieži, visiem palīdzēt ārsti nespēs. A.Virdziniece spriež: nav skaidrs, cik ilgi

pandēmija vēl turpināsies, kādas vīrusa mutācijas vēl parādīsies un vai pietiks spēka pašiem tikt ar to galā.

Bibliotēkas krājums papildināts

Bērnu grāmatas, nozaru literatūra un lasāmviena pieaugušajiem – Raņķu pagasta bibliotēka decembrī tikusi pie 38 jauniem izdevumiem, kas turpmāk būs pieejami ikvienam lasītājam.

Starp jaunieguvumiem ir arī tādas grāmatas kā Viļa Plūdoņa *Eža kažociņš*, Zanes Eņiņas *Nekaunīgais pingvīns*, Māra Runguļa *Zvirbulim nenāk miegs* un citas.

Vadītāja Zane Latkovska, kura pie pienākumiem ir atgriezies pēc bērna kopšanas atvaļinājuma, stāsta, ka jaunieši sagādāti, Kuldīgas galvenajai bibliotēkai sadarbojoties ar Latvijas Nacionālo bibliotēku projektā *Vērtīgo grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām*. Visas ir jaunas – līdz šim Raņķu bibliotēkā tādas nav bijušas.

Krājums papildināts ar deviņām bērnu un jauniešu grāmatām, pieciem nozaru literatūras darbiem un 24 daiļliteratūras izdevumiem. Starp tiem ir arī Annas Matvejevas romāns *Djatlova pāreja*, kas balstīts patiesos notikumos. 1959. gada februārī studentu grupa devusies pāri skarbjām Ziemeļurālu kalnu pārejām Krievijā. Viņus vadījis Igors Djatlovs. Pārgājiens noticis bez starpgadījumiem, jaunieši bijuši profesionāli tūristi. Un pēkšņi – katastrofa. Nav izglābies neviens. Liktenīgā kalnu pāreja nodēvēta par Djatlova pāreju. Kas tajā februāra naktī notika? Nomaldījies raķete? Izbēgušu ieslodzīto uzbrukums? Kautiņš dzērumā meitenes dēļ? Seno dievu atbībība? Ūdeņraža bumbas izmēģinājums? Varbūt lavīna? Līdz šim to neviens nav varējis pateikt.

Lai arī TV kanālos pašlaik tiek rādīts seriāls ar tādu pašu nosaukumu, Z.Latkovska saka: cilvēki grāmatu ņem, bet gaumes ir dažādas. Vieniem patīk, citiem ne.

Applūst gājēju tilts

Nu jau aizvadītais siltuma vilnis, kad Ventā bija vērojams liels ūdens pieplūdums un sinoptiķi izsludināja oranžo brīdinājumu par līmeņa celšanos Kurzemes upē, kārtējo reizi Raņķos appludinājis krastus.

Redzams, ka gājēju tiltiņš, kas ved pāri Ēnavai no Ventas ielas uz Raņķu estrādi jeb atpūtas vietu *Sudmaļi*, bez kārtīgiem gumijas zābakiem nav pārējams. Lai arī sākotnēji ūdens celšanās radījusi bažas, ledus sablīvējums gan zem tā sauktā Ieru līkuma, gan virs Raņķiem pie Šķēpeļu stāvlaukuma izgājis, līdz ar to lieli plūdi, visticamāk, ies secen.

Iepriekš līdzīgs ūdens līmenis bijis 2016. gadā – par to liecina Salvijas Mazzariņas video, kas ievietots kanālā *YouTube*. Iedzīvotāji un pagasta pārvaldes vadītājs Ritvars Stepanovs atminas plūdus 80. gadu sākumā. Tad upe appludinājusi visu piekrasti līdz pat Ventas ielai, kurā sadzinusi ledus gabalus. Toreiz Ventas krastā apdraudēta saimniecība *Mailtes*, no kuras nācies vest projām govis. Cilvēki piebraukuši ar traktoru un piekabī, bet lopi nav gribējuši tajā kāpt, tāpēc no applūdušās sētas tie izvesti saītē.

R.Stepanovs saka: ik pa desmit gadiem palu laikā Ventas līmenis uzkāpj. Pēdējie plūdi Raņķos bijuši 2010. gadā – toreiz applūdusi koka garāža Ēnavas krastā un bijuša veikala pagrabstāvs, kas atrodas pašā upītes krastā. Pašlaik ūdens līmenis jau krietni nokritis, un atliek gaidīt, kas notiks pavasarī, kad sāksies kārtīga sniega kušana.

Viens no applūdušajiem ir metāla tiltiņš uz betona balstiem. Tam, visticamāk, nekas nevar būt nodarīts. Kad ūdens līmenis nokritīsies, jāskatās, kas būs ar koka tiltiņu.

Pārvaldes vadītājs Ritvars Stepanovs uzskatāmi rāda, cik augstu ūdens Ēnavas upē uzkāpis 2010. gadā. Toreiz koka garāžai laukā bijusi tikai puse.

Lappuse tapusi ar Kuldīgas novada pašvaldības līdzfinansējumu.

Kad visi kļūst par vienu veselu

Profesionālā dienesta karavīrs seržants Juris Vectirāns un zemessargs Harijs Frišmanis – vīri, tēvi un Kuldīgas zemessargi ar stāžu. Kas viņus pamudināja stāties Zemessardzē? Ko tā viņiem devusi?

Kā tika pieņemts lēmums iestāties Zemessardzē?

Juris: „Būšana par zemessargu mums ir ģimenes lieta. Tēvs iestājās pirmajās dienās, tiklīdz Zemessardze bija nodibināta, līdz ar to es kopš bērna kājas esmu ar to saistīts. Uz visām aktivitātēm tēvs mani regulāri ņēma līdzi. Automātiski 11 gadus iestājos Jaunsardzē. Tolaik tā bija Zemessardzes paspārnē un vecie mūs mācīja, līdz ar to tēvs bija arī viens no maniem instruktoriem. Kad man palika 18 gadu, stājos Zemessardzē, nu jau pilnus 12 gadus esmu profesionālajā dienestā.”

Harijs: „Es Zemessardzē esmu 20 gadus. Tajos laikos mans labākais draugs, diemžēl jau netaisnais Jānis Obodņikovs uzaicināja iestāties. Viņš jau bija zemessargs. Tā arī notika, un kopš 2002. gada jūlija arī es esmu zemessargs. Sākumā uz visu skatījies nedaudz piesardzīgi, bet pamazām, pamazām mācību process ļoti aizrāva. Cilvēkam, kurš nolēmis iestāties Zemessardzē, jābūt Latvijas patriotam, jo ar laiku šīs aktivitātes kļūst par dzīves daļu.”

Ko tur iemāca? Kā tas nodarbojas pašiem?

Juris: „Gribas izcelt, ka cilvēkam tur iemāca kritisko domāšanu. Reti kurš no malas māc krīzes menedžmentu. Ja notiek kaut kas ārkārtējs, cilvēks apstulbst un nezina, ko darīt. Zemessardze iemāca saglabāt vēsu prātu un to, kā tikt no problēmas ārā. Piemēram, bija situācija, kad teju

mūsu acu priekšā notika smaga autoavārija. Cits, iespējams, nezinātu, ko darīt, tikai zvanītu mediķiem, bet mūsu zināšanas ir tādas, ka spējam sniegt pirmo palīdzību, līdz atbrauc ārsts. To, kuru drīkst sniegt. Vēl jāpiemin biedrskums. Jā, ir tādi kolektīvi, kuros visi kļūst par vienu veselu, bet Zemessardzē tas ir izteikti.”

Harijs: „Zemessardzē iemāca izprast cilvēkus. Domāt, vērtēt, secināt. Piemēram, ir reizes, kad pirmais priekšstats par cilvēku ir maldīgs. Liekas, ka viņš ir superlabs, bet izrādās, ka ne, un otrādi. Neskatī vīru pēc cepures! Papildus ir iespēja pārbaudīt spējas, jo tad zinu, kāds ir manu spēju sliekšnis. Teikšu godīgi: nepārvaru grūtību Zemessardzē nav bijis, un man ir patīkami redzēt, ka tā aug un attīstās visās jomās.”

Katram tajā ir savi pienākumi. Kādi ir jūsu?

Juris: „Manā pārziņā ir darbs nodrošinājuma nodaļā, apgāde. Aktivitātes atkarīgas no tā, kādā nodaļā esi. Visu nosaka specifika.”

Harijs: „Es esmu vecākais zemessargs, pienākumus pildu apsardzes rotā, bet brīvā laikā darbojos ar mežizstrādi.”

Jautājums Jurim. Kāpēc Zemessardzē esi izvēlēties profesionālo dienestu?

Juris: „Gribējās visu darīt profesionāli. Pa šiem gadiem daudz kas ir mainījies – viss attīstās. Arī Zemessardzē audzē muskuļus, aug arī mācību kvalitāte, un pret tām ir ļoti nopietna attieksme.

Juris Vectirāns (trešais no labās) ar karogu svinīgajā pasākumā par godu Zemessardzes 45. bataljona jaunajam komandierim.

Harijam Frišmanim jūlijā apritēs 20 gadu, kopš viņš ir zemessargs.

Zemessardzē laika gaitā mainījušās paaudzes, ekipējums, nodrošinājums, mācību taktika. Tikai viena lieta palikusi nemainīga – dažāda vecuma, izglītības un profesiju pārstāvju vēlme stāties zem Latvijas karoga ar vienotu mērķi – sargāt Tēvzemes neatkarību un brīvību.

Kādreiz bija tā: ja kopā sanāca rota, tad visi piedalījās mācībās. Tagad katram ir savas specifiskas mācības, kas ceļ individuālo profesionalitāti. Ir gadījumi, kad aktīvākie zemessargi paši piesakās papildu apmācībām, brauc iegūt zinības. Ir arī tādi, kuri laika gaitā dažādu iemeslu dēļ atsijājas.”

Joprojām ir daudz neizlēmīgo, kuri nevar saprast – stāties Zemessardzē vai ne. Kādi būtu ceļavārdi iedrošināšanai?

Juris: „Speciālo uzdevumu vienībai ir devīze *Drošais uzvar*. Nepamēģināsi – neuzzināsi. Es pats sev esmu pārmetis par kādu situāciju, kad esmu kaut ko gribējis izdarīt, bet neizdarīju. Ir teiciens *Labāk izdarīt, nekā teikt – kāpēc es to neizdarīju*. Atnāc, pamēģini un uzzini, kā tas ir!”

Harijs: „Jāsaka godīgi, ka pēdējā paaudze mums ir ļoti spēcīga jaunajās tehnoloģijās, bet fiziskā sagatavotība gan varētu

būt labāka. Es iedrošinātu, ka pēc pirmajām grūtībām nevajag mest plinti krūmos. Vajag turpināt. Jā, gadās, ka kādas mācības nav tik intensīvas, bet ir skaidrs, ka tām sekos nākamās, no kurām, iespējams, aizrausies elpa. Tas, ka tu vienu reizi esi nosalis vai izlijis, nenozīmē, ka tā ir vienmēr. Izaicini sevi! Tu iegūsi pieredzi, jaunus draugus un sapratīsi arī to, uz ko tu pats esi spējīgs.”

Lēmums pieņemts. Bet ko tālāk?

Pieteikums, dokumenti, medicīniskās pārbaudes – kas vēl nepieciešams, lai iestātos dienestā Zemessardzē? Kampanā *Esi drošs, esi zemessargs* informē Aizsardzības ministrija.

PIRMAIS SOLIS – BATALJONA IZVĒLE

Tā vispirms atkarīga no dzīves vai darba vietas. Tam ir praktisks iemesls, lai reizēs, kad jānokļūst uz bataljonu vai mācībām, tas būtu vieglāk, ātrāk. Ir divi veidi, kā noskaidrot tuvāko: zvanīt pa tālr. 1811 (darbdienās no 9.00 līdz 16.30) vai internetā meklēt vietnes www.zs.mil.lv sadaļu *Kontakti*.

OTRAIS SOLIS – PIETEIKUMS

Dodies uz bataljonu iepriekš sarunātajā laikā, ņemot līdzi personas dokumentu (pasi vai ID karti) un izglītības dokumentus, kas tiks pievienoti zemessarga kandidāta personas lietai. Būs jāaizpilda pieteikuma anketa. Zemessardze Iekšlietu ministrijas informācijas centrā pārbaudīs, vai cilvēks nav sodīts par tīšiem noziedzīgiem nodarījumiem.

TREŠAIS SOLIS – VESELĪBAS PĀRBAUDE

Bataljona personāldaļā saņemi norīkojumus uz apmaksātām veselības pārbaudēm:

- 1) pie ģimenes ārsta, lai saņemtu izziņu par vispārējo veselības stāvokli;
- 2) pie psihiatra, lai saņemtu atzinumu;
- 3) pie narkologa, lai saņemtu atzinumu;
- 4) uz medicīnisko komisiju.

Pēdējais ārsts sniegs kopējās veselības novērtējumu, nosakot, vai tā atbilst dienestam Zemessardzē. Vairāk par konkrētajiem izmeklējumiem vari vaicāt ģimenes ārstam, bataljona personāldaļai vai vari lasīt vietnē www.esizemessargs.lv.

Kad saņemti dokumenti un atzinums no ārstniecības iestādes par dienestam atbilstošu veselību, ir laiks vēlreiz doties uz bataljonu un medicīnas dokumentus iesniegt personāldaļai.

CETURTAIS SOLIS – MĀCĪBAS

Kad bijusi veselības pārbaude, iesniegti dokumenti un bataljons saņēmis pieprasītos atzinumus, esi kļuvis par pilntiesīgu zemessarga kandidātu. Sākas mācības pirms zvēresta. Tajās tiek apgūti ierindas mācības pamati, kā arī teorētiskas zināšanas par likumiem, reglamentiem un citiem normatīvajiem aktiem.

PIEKTAIS SOLIS – ZVĒRESTS

Zvēresta došanas ceremonija ir svarīgs un svinīgs mirklis ikviena zemessarga dzīvē. To parasti organizē bataljona vēsturei, Zemessardzei vai valstij nozīmīgos datumos un vietās. Šajā dienā tiek parakstīts līgums par dienestu Zemessardzē. Lai gan iestāšanās ir brīvprātīga, tomēr līdz ar zvēresta došanu un līguma parakstīšanu zemessargs uzņemas arī pienākumus.

SESTAIS SOLIS – PAMATA APMĀCĪBA

Pēc zvēresta katrs jaunais zemessargs apgūst pamata apmācību. Tas iespējams divos veidos:

- 1) centralizētās trīs nedēļu ilgās nometnēs, kas parasti notiek vasarā;
- 2) ilgākā laika posmā pa nedēļas nogalēm visu gadu atbilstoši katra bataljona mācību plānam.

Jau no pirmsākumiem Zemessardzē bijusi brīvprātīgs militārs sabiedrības paš aizsardzības formējums, kur savu aicinājumu ik gadu rod vairāki simti, pat tūkstoši vīriešu un sievietes visā Latvijā. Ja vēlies uzzināt vairāk vai pieteikties dienestam, meklē vietni www.esizemessargs.lv!

● 1991. gada 23. augustā pieņemts likums *Par Latvijas Zemessardzi*, kas noteica, ka tā ir brīvprātīgs militārs sabiedrības paš aizsardzības formējums. Dažu mēnešu laikā 35 teritoriālajos bataljonos iestājās vairāk nekā 10 000 cilvēku. Pēc gada brīvprātīgo skaits bija gandrīz 17 000.

● Sākot ar 2000. gadu, Zemessardzes brigādes un bataljoni pakāpeniski apvienoti, atsevišķās vienības tiek pārveidotas un pievienotas Nacionālo bruņoto spēku veidu un vienību sastāvam.

● Pašlaik ir 8300 zemessargu.

(Pēc www.zs.mil.lv)

„Lauksaimnieks – tagad tas skan lepni!”

Lauku atbalsta dienesta Dienvidkurzemes reģionālās pārvaldes vadītājs ĢIRTS OSIS līdz pandēmijai Kuldīgā bija biežs viesis, lai semināros informētu par jaunumiem un ar zemniekiem parunātos par dzīvi. Nesen viņš saņēmis Zemkopības ministrijas augstāko apbalvojumu – medaļu *Par centību*. Epidemioloģiskās situācijas dēļ pārsvarā tikšanās notiek digitāli, un arī mēs sarunai par lauku attīstību ar nacionālajiem un Eiropas nosacījumiem izmantojam vietni Zoom.

„Šodienas problēma – skolas nerada interesi iet dziļāk, domāt un attīstīties.”

Vai esat lauksaimnieks pēc būtības?

Nu jau 37 gadus – kopš mācījies Bulduru dārzkopības vidusskolā, ko pabeidzu 1986. gadā. Toreiz bija jāiet strādāt tur, kur partija un valdība sūtīja. Tā nokļuvi Saldus rajona kolhozā *Druva* interesantā situācijā, jo mani kā dārznieku, kas iemācījies audzēt dārzeņus, stādus un augļkokus, ielika par atbildīgo agronomijā. Kolēģi brīnījās, kā varēšu strādāt un pat vadīt laukkopību, par ko tehnikumā runāts tikai garāmejojot Atbildēju, ka ir grāmatas: lasīšu, mācīšos, praktizēšu. Tā arī visu no nulles apguvu. Vēlāk *Druva* pārveidojās par paju sabiedrību. Kad jutu, ka kolhozu noriets ir neizbēgams, ka kolektīvā saimniekošana sevi izsmēlusi un klāt kapitālisms, sāku domāt, ko cilvēkiem dot tālāk. Man bija zināšanas, tāpēc aizgāju uz Saldus tehnikumu, kur kādu laiku nostrādāju par skolotāju.

Ko mācījāt?

Daudz ko, arī lauksaimniecības celtniecību. Tajā laikā nozarē parādījās dažādi virzieni. Nevarētu teikt, ka man nepatika būt par skolotāju, drīzāk patika. Taču tad ministrijā reorganizējās lauksaimniecības departaments, un man tur piedāvāja galvenā agronoma vietu. Tā atkal bija vienreizēja iespēja, ko negribēju laist garām. Kad Latvijā sāka domāt par iestāju Eiropas Savienībā, no departamenta pakāpeniski veidojās Lauku atbalsta dienests. Tā jau no apakšas līdz augšai zinu, kā tā virzība notiek.

Lauku atbalsta dienests šķiet kā administrējoša iestāde, kas strādā ar projektiem un citiem dokumentiem un lem, kam kādā programmā atbalsts pienākas.

Negribētos piekrist, ka administrējoša. Klerki, biroju ierēdņi ne vienmēr tiek uzverti pozitīvā gaismā. Mēs ne tik daudz administrējam, cik palīdzam lauku uzņēmumiem attīstīties. Skatoties 10–15 gadu vēsturē, tostarp uz uzņēmumiem Kuldīgas novadā, redzams, kā tie veidojušies, mainījušies, paplašinājušies, apguvuši jaunas zināšanas, sākuši pelnīt.

90. gadu sākumā taču mēdza uzskatīt, ka lauksaimnieks ir gandrīz kā lamuvārds. Kas nu tur liels – laucinieks! Bet tagad tas skan lepni! Nu jau rīdzinieki brauc uz laukiem, meklē zemi, vēlas nodarboties ar lauksaimniecisko ražošanu. Iepriekš tā nebija. Un tas notiek, pateicoties

Ģirts Osis Lauku atbalsta dienestā vada Dienvidkurzemes reģionālo pārvaldi un ir lauksaimnieks ar vairāk nekā 35 gadu pieredzi. Pieredzējis pārmaiņas gan saimniekošanā, gan tās pārvaldībā. Ir pārliecināts, ka ne jau nauda glābs pasauli, tāpēc vissvarīgākais – sakopt vidi.

atbalstam, turklāt ļoti dažādām mērķgrupām. Visi – no maziem uzņēmumiem un iesācējiem līdz lielām saimniecībām – var saņemt kādu atbalstu.

Jā, sākumā varbūt galvenokārt bija administrējoši uzdevumi, bet tagad piedalāmies, lai attīstītu ražošanu, uzlabotu tehnoloģijas, sakārtotu vidi, vairāk domātu globāli un par ekoloģiju. Jāatzīst, ka Eiropas zaļais kurss, īpaši tagad, kad strauji cēlušās cenas, nešķiet patīkams. Nav arī saprotams. Bet ir pēdējais laiks domāt. Ne jau nauda glābs pasauli. Esmu starp tiem, kuri uzskata, ka eksistenciāli vissvarīgākais ir sakārtot vidi. Visu nevar izmērīt naudā. Mācīsimies mērīt ar videi un cilvēkam labvēlīgu mērauklu.

Zemnieki iebilst, ka viena un tā pati mēraukla neder Latvijai un tādām attīstītām lielvalstīm kā Vācija, Francija.

Protams, nevaram ietekmēt globālas pārmaiņas. Bet varam sākt ar savas vietas sakārtošanu. Attīstības nolūkos var nesekot negatīvajiem piesārņošanas piemēriem. Var uzturēt fīru augsni un ūdeni. Kopējā plānošanas perioda mērķi ir lieli un, jāatzīst, diezgan ambiciozi. Bet tie ir svarīgi. Vispirms jau, tieši domāšanu mainot.

Līdz šim ļoti virspusēji uzskatīts, ka lauksaimniekam neko nevajag – jau tā viņam visu laiku daudz piemaksā. Tagad jāpievērš uzmanība tam, kā tālāk attīstīties bez negatīvas ietekmes uz vidi, vismaz samazinot piesārņojumu.

Varu minēt no savas pieredzes. 1989. gadā kolhozā *Druva* bija sākoti vidi, ko plānoja izmantot bioloģisko produktu ražošanai. Tika vākti un analizēti dažādi paraugi: lopbarības, graudu, piena. Jau tad zinātniskās pētniecības institūts pateica, ka tie ir drausmīgi piegandēti ar smagajiem metāliem un pārsniedz pieļaujamās normas. Kolhoza vadība nolēma, ka nevar ražot bioloģisku pārtiku un sabiedrībai neko atklāti nestāstīt. Eiropas zaļais kurss radās tikai pagājušā gada jūnijā. Iepriekšējais tika ļoti krasi mainīts, tādēļ liela daļa zemnieku vienkārši apjuka, jo neko tādu nebija gaidījuši. Apjukums vēl joprojām ir, arī neticība, ka tā būs jādara.

Vai varēs izdarīt bez lieliem zaudējumiem, bez riska pārtraukt ražošanu?

Varēs. Un arī iegūt samērīgu, ekonomiski pamatotu ražu. Cilvēki baidās tāpēc, ka iepriekš strādāts pēc ļoti vienkārša aprēķina: ja uz kviešiem uzliks 140 kg slāpekļa, tad septiņas tonnas graudu izaugs un, pareiznot ar tirgus cenu, tiks iegūts tik un tik naudas. Tik vienkārši nav – ir plusi un

mīnusi no daudzām pozīcijām, tai skaitā laika apstākļiem. Zinātniski pētījumi bijuši citās valstīs, ne Latvijā. Un ar lauksaimniekiem vairāk par to jārunā zaļajā fokusā. Neziņa un apjukums rada bailes, ka nu būs tikai zaudējumi.

Vai tagad Latvijas zemnieks joprojām ir konservatīvs un labprātāk turpina lietot pārbaudītas metodes?

Varbūt kāda daļa nav pārmaiņām gatava. Bet, parunājot ar jaunajiem zemniekiem, tā nešķiet. Viņi lauksaimniecībai pietiekami pieiet ar jaunu domāšanu, nevis ar vecatēva metodēm pa nemainīgu ceļu. Pasaulē taču

tik daudz ir mainījies. Nav jau arī viss vecais jāatmet. Jāskatās, jāreķina iespējas, kā strādāt. Atceroties to pētījumu pirms vairāk nekā 30 gadiem, tagad strādājam videi daudz draudzīgāk. Bet vienlaikus jācīnās ar sekām no tiem laikiem, kad visās indes lielā daudzumā zemei lējām virsū, lai ražas plānus izpildītu. Neesmu aizrautīgs vides aktīvis, taču saprotu, ka ir pēdējais laiks domāt par nākotni. Zeme taču ir Latvijas galvenais tautsaimniecības resurss.

Kāds ir jaunais zemnieks, un vai viņu ir daudz?

Skaitliski nav daudz, bet būtiski, ka jaunā maiņa ir. Jaunie lauksaimniecībā ienāk labprāt, jo tehnoloģijas paver plašas iespējas strādāt interesanti. Nozares prestižs ievērojami paaugstinājies. Lauksaimniekam jābūt ziņošam ļoti daudzās jomās. Tas ļauj attīstīties un pieveikt jaunus.

Taču jābūt kapitālam – zemei. Nevar tā vienkārši pilsētnieki ienākt laukos un sākt ražot no nulles.

Tas ir svarīgs faktors. Tomēr gribu uzsvērt, ka jābūt arī zināšanām, jo tikai tad redz perspektīvu. Taču vēl pastāv zināšanu deficīts. Informācijas jau ir daudz, taču jāiemācās orientēties. Arī jaunie, kas vēlas iet bioloģisko ceļu, atzīst, ka pietrūkst zināšanu. Mēs rīkojam daudz semināru.

Kā vērtējat akadēmisko izglītību?

Varu paslavēt Latvijas Lauksaimniecības universitāti, ka tai pieticis prāta uzturēt šo kodolu dzīvu un attīstīt. Tas ir viens no nācīgas izdzīvošanas pamatiem – saglabāt vietu, kur jaunajiem apgūt lauksaimniecības izglītību.

Cits jautājums ir par vidējo līmeni, koledžām. Par to valstij vairāk jādomā. Uz Bulduriem aizgāju tāpēc, ka tur bija ļoti labi skolotāji. 80. gados bija pat konkurss – divi trīs jaunieši pēc pamatskolas uz vienu vietu dārzkopības vidusskolā! Tur tika izmācīti īsti spēkļi ar plašām zināšanām. Šodienas problēma – skolas nerada interesi

iet dziļāk, domāt un attīstīties. Ne tikai lauksaimniecībā vien. Pabeidzis skolu, jauniešis bieži vien nezina, ko gribētu darīt.

Kā vērtējat jauniešu aizplūšanu uz ārvalstīm, tostarp vienkāršos darbos lauksaim-

niecībā?

Viena lieta ir paplašināt redzesloku, iegūt pieredzi, jaunas zināšanas. Bet tādu jaunās paaudzes aizbraukšanu, kādu piedzīvojām pirms gadiem, neuzskatu par normālu. Tas mums nedara godu, ka jaunos cilvēkus atdodam citām nācijām. Saprotams – viņi paši ir dusmīgi uz savu valsti, ka jādodas kaut kur trimdā maizi pelnīt.

Ko dara jūsu bērni?

Abas meitas jau izskolojušās: viena bioloģijā, otra medicīnā. Taču par dzīvesvietu izvēlējušās Rīgu, kur gan bioloģiem, gan ārstiem lielākas iespējas. Ja būtu dēls, varbūt atgrieztos dzimtajā novadā.

Vai jūs pašu galvaspilsēta nav vilinājusi?

Nē. Es arī tagad dzīvoju nevis Saldū, bet lauku ciematā. Pilsētvidē mani nerostina – tur es nevarētu jebkurā brīdī, kad ir laiks un vēlēšanās, iziet dārzā kaut ko padarīt. Dārzs nav tikai hobija dēļ. Kā tēvs

pateica „Nem lāpstu un ej roc”, tā izmācījos par dārznieku, aizgāju uz kolhozu un strādāju lauksaimniecībā joprojām. Kādreiz tāda nodoma nebija: arī es gribēju par dakteri mācīties pēc vidusskolas. Bet aizgāju uz Bulduriem, un izrādījās, ka lauksaimniecība man patīk. Tagad dārzā vairākās vietās aug tādas saldo ķiršu un bumbieru šķirnes, kādas citur Latvijā nav ieaudzētas. Esmu eksperimentētājs – man patīk pētīt, kā kaut kas jauns uzpotēts izaugu mūsu klimatā. Ir dažas valriekstu un citu riekstu šķirnes, pētījumā sadarbojos ar ukraiņu un skandināvu selekcionāriem. Dārzs ir hobijs, vienlaikus tas palīdz apgūt ko jaunu, pētīt pārmaiņas un relaksēties.

„Cilvēki baidās tāpēc, ka iepriekš strādāts pēc ļoti vienkārša aprēķina. Bet plusi un mīnusi ir no daudzām pozīcijām.”

„Nu jau rīdzinieki brauc uz laukiem, meklē zemi, vēlas nodarboties ar lauksaimniecisko ražošanu.”

„Jaunie lauksaimniecībā ienāk labprāt, jo tehnoloģijas paver plašas iespējas strādāt interesanti.”

Rotas ar sievišķīgu pieskārienu

Cilvēki jau izsenis nēsā rotas: vieni – lai izceltu sevi un uzlabotu izskatu, citi – lai nestu kādu vēstījumu. Tendences mainās, bet pamatvērtības paliek. Kandavā dzimusī LĪGA GAILE iepriekš likusi pie malas gan atbildīgu darbu Rīgas veikalu tīklā, gan manikīres darbu. Nu viņa ir kuldīdzniece, kura piekto gadu darina elegantas, sievišķīgas rotas, ir radījusi zīmolu ar savu vārdu, un viņas darbības moto ir tāds: „Jo tu esi apburoša sieviete.”

VISS SĀKAS AR GARAJIEM AUSKARIEM

„Man rotas patīk, un reiz izdomāju: gribu sev garus, masīvus auskarus,” atmiņās dalās L.Gaile. „Biju tos iztēlojusies, meklēju internetā, kur tādus iegādāties, bet neatradu. Nolēmu veidot pati. Šajā jomā sāku no nulles – priekšzināšanu nebija. Pagāja krietns laiks, kamēr uztaisīju. Tagad, uz tiem raugoties, jāpasmaida, jo kvalitāte bija pieklībojusi.” Galvā rosījušās idejas par nākamajiem auskariem. Lai atrastu materiālus, izbraukājusi ap 50 rokdarbu veikalus Rīgā, Liepājā, Ventspilī, Saldū un Kuldīgā.

Kopā esot seši gadi, kopš rotas tiek darinātas, bet pirmo Līga dēvē par iesācēja un slīpēšanas gadu. Kad prasmes apgūtas, ģimene iedrošinājusi tās radīt arī citiem un ļaut rotām atrast savas īpašnieces. „Māsa ieteica attēlus ielikt feisbukā. Sākumā kautrējos: nu, kā es tā likšu – cilvēki izsmies. Man nepatīk izrādīties,” atzīstas L.Gaile. „No otras puses, ja gribu pārdot, ir jāliek. Cilvēkiem radās interese – viņi sāka tās pirkt. Un man radās arvien jaunas idejas.”

JO SAREŽĢĪTĀK, JO INTERESANTĀK

Rokdarbnieces ir ne tikai Līgas vecmāmiņas Austra Gaile un Līvija Kazāka, bet arī mamma Inese Gaile, kura Kandavas reģionālajā pamatskolā ir vizuālās mākslas un mājturības skolotāja: „Kad aizvedu darbiņus parādīt, viņa man iesaka, ko vēl pielabot vai darīt citādi. Kritiku uzklaut ir grūti, tomēr tā ir laba, jo palīdz pilnveidoties.”

Omīte Austra dzīvo Basos, savulaik bijusi audēja un adītāja. Tētis Oskars Gailis, mācoties Kandavas tehnikumā, iepazīnās ar Līgas mammu. Omīte Līvija bija šuvēja un smalko darbiņu izšuvēja. „Arī man šķiet: jo sarežģītāks darbs, jo interesantāk. Ja redzu, ka ir vienkārši izdarāms, nav interese. Protams, varu izdarīt arī tos, bet saista tie, kas rada izaicinājumu.”

Bērnībā šādi darbi Līgai nav likušies aizraujoši, un viņa bijusi pārliecināta, ka rokdarbniece nekad nebūs: „Bet viss mainījās vienā dienā. Līdzīgi bija māsa Alisei – viņa iegādājusies šujmašīnu un uzadījusi bumbuljakas. Rokdarbi nomierina.”

Pasūtījumu kļuvis arvien vairāk, un Līga nonākusi izvēles priekšā: darināt rotas vai turpināt manikīres darbu. Viņa ļāvusies sirdsdarbam: „Ilgi meklēju, ko vēlos darīt. Beidzot atradu. Par

„Idejas rodas, un padomā jau ir trīs jauni auskaru modeļi,” atklāj Kuldīgas rotu darinātāja Līga Gaile.

manikīri nostrādāju piecus gadus. Lai gan darbs patīk, jo process ir smalks, nu, tas nebija manējais. Cilvēki rotas pasūtīja, es šuvu tās līdz diviem trijiem naktī, bet no rīta jāiet uz darbu. Sāku izdegt.”

GAIŠIE TONI UN MEŽĢĪNES

Rotas Līga darina klusumā. Darbos tiek ievītas gan pērlītes un kristāliņi, gan ķēdītes un bārkstis, gan mežģīnes. „Visu ko gribas izmēģināt, bet līdz idejas realizācijai laiks paiet. Pirmo izveidoju, tad kaut kas man nepatīk, āru āru un taisu no jauna. Viss jau neizdodas ar pirmo piegājienu – ir arī melnā daļa. Kad modelis uztaisīts, ar nākamo ir vieglāk, jo jau zinu, kur katrai lietai jāatrodas. Kamēr līdz pilnībai pieslīpēju auskarus ar bārkstīm, pagāja pusgads. Pēc dabas esmu maiga, trausla, varbūt tāpēc man tuvāki ir gaišie toņi, visvairāk baltā un bēšā krāsa. Grūtāk iet ar spilgtajām. Man ļoti nepatīk sarkanā – tā šķiet agresīva.”

AIZCELO PIE TAUTIEŠĪEM PASAULĒ

Lai gan bijuši individuāli lūgumi, Līga vairāk piedāvā sava dizaina

rotas: „Pēc pasūtījuma ne vienmēr var trāpīt desmitniekā. Kāda kliente pasūtīja četras reizes, un ikreiz viņai ļoti patīka. Tas ir tāds veiksmes stāsts.”

L.Gaile novērojusi, ka sievietēm patīk rotas nēsāt un viņas izvēlas interesantas, individuālas: „Vienām patīk mazie auskariņi, citas izvēlas lielus. Cenšos taisīt tā, lai būtu piedāvājums visām. Man nepatīk atkārtoties, un idejas nešpikoju. Esmu redzējusi, ka mani darbi gan ir kopēti. Uztveru to kā uzslavu, ja cilvēkam patīk un viņš cenšas manējos atdarināt. Viens gan – man ļoti nepatīk taisīt krelles, arī pati tās nenēsāju.”

Darbi aizceļo uz dažādām Latvijas vietām, bet ir devušies arī uz Austrāliju, Ameriku, Itāliju, Ungāriju, Zviedriju, Lielbritāniju, Vāciju: „Pārsvarā pasūta latvieši, kuri dzīvo ārzemēs. Tagad iestājusies pauze, jo ir valstis, kurās jāmaksā muita, un pats par pakalpojumiem pacēlis cenu. Pandēmijas laikā interese kļuvusi mazāka. Pati mājās vairs tik ļoti nedomāju par rotu nēsāšanu, tāpēc saprotu citus. Šis laiks mazinājis arī pasūtījumu skaitu.”

VAIRS NEKAUTRĒJAS

Līga atzīst, ka būt pamanāmai nav viegli, jo konkurence liela – saradies daudz rokdarbnieku. „Man šķiet, ka agrāk cilvēki vairāk kautrējās savus darbus rādīt citiem un pārdot. Redzu, ka kautrības vairs nav. Arī es esmu iedvesmojusi trīs draudzenes sākt kaut ko darīt.”

Līgas piedāvājums bija ievietots sociālajos tīklos, bet nupat tapusi mājaslapa. Klientiem

vieglāk – nav jāraksta, uzreiz var izvēlēties un pasūtīt. Gribējusi tirgoties klātienē, bet sākusies pandēmija: „Posos uz Rīgu, bet tirdziņu atcēla. Biju sagatavojusies: pasūtīju speciālu stendu, jo negribu rotas nolikt tikai uz sedziņas. Pirms pandēmijas tās biju iedevusi arī 14 veikaliem.”

KANDAVA–RĪGA–KULDĪGA

L.Gaile dzimusi Kandavā, pēc pamatskolas devusies uz Liepāju, kur koledža beigusi uzņēmējdarbību. Pārcēlusies uz Rīgu, kur septiņus gadus strādājusi apavu veikalā tīklā *Danija*, vairākos bijusi vadītāja. „Tad iepazīnos ar nākamo vīru Artūru Siliņu. Viņam Kuldīgā piedāvāja darbu uzņēmumā *Ava*. Tolaik arī man piedāvāja paaugstinājumu – kļūt par *Danijas* tīkla menedžeri. Bet darbā jutos izdegusi, gribēju pārmaiņas, un tā abi esam šeit.”

Kuldīga man patīk. Sākumā nevarēju atrast darbu. Braucu uz Rīgu un apguvu manikīres specialitāti. Reiz biju uz pārrunām *Māras drukā*. Sarunas laikā man tika izteikts kompliments par skaisto manikīru un ieteikts šajā jomā strādāt. Tā arī darīju un kādu laiku nostrādāju skaistumkopšanas salonos *Pie Aivas* un *Paloma*.”

Dzīve ir pārāk īsa, lai ģērbtos garlaicīgi

Jaunais gads modes pasaulē atnācis ar jaunām tendencēm, kuras jau tagad var novērot daudzviet, tostarp žurnālos *Vogue*. „Spilgts mandarīnu oranžs, rozā, ozolkoka brūnais un lavandas violetais – tādi toņi šogad ir īpaši aktuāli,” stāsta Kuldīgas tērpu dizainere Jolanta Ozollapa.

LAVANDA UN CERĪŅI JEB VERY PERI

Pavasara un vasaras tendences tērpos ir jaunas krāsas. „Dominējošā ir pilnīgi jauna modes pasaulē – *Very Peri*. Tas ir jaukts tonis ar spēcīgu zili violetu un sarkanu nokrāsu. Tā šogad ir viena no priecīgākajām zilo krāsu nokrāsām. Tā ievieš perspektīvu, dinamismu un dzīvīgumu. Varētu būt tā, ka cilvēki to meklē tieši šajā sarežģītajā laikā,” skaidro Jolanta.

Šo par modernāko izvēlēties krāsu institūts *Pantone*. Profesionālu lēmums par ceriņu toni jeb *Very Peri* ar numuru 17-3938 radies, iedvesmojoties no nākotnes tehnoloģijām, digitālā laikmeta, radošuma un jau divus gadus ilgstošās pandēmijas. Pēc viņu domām, *Very Peri* simbolizē laikmeta garu un pārejas posmu, kādu piedzīvojam.

MANDARĪNS, TOFU, KARAMELE UN LAIMS

J.Ozollapa stāsta, ka vēl dominē spilgti zila okeāna un pāva krāsa, mandarīnu, safrāna un kurkuma oranža, kas ir svaiga, enerģētiska un vitāla, arī sievišķīgi maigais flamingo rozā tonis. Tāpat kā pērn modē arī ir neitrālie zemes toņi – bēši pelēcīgi ar Makadāmijas riekstu vai tofu siera nokrāsu. Vēl saglabājas brūnā krāsa, kas izmantota ziemas apģērbu kolekcijās. „Pavasari un vasarā ļoti populāri būs silti brūnie toņi, karameļu, ozolkoka mizas un kastaņu gamma.”

Nemainīgi saglabājas dažādi gaišie toņi; šovasar moderna būs arī zaļa un citrusa krāsa – laima, bumbiera un zaļā papagaiļa toņi, dzeltenī puķu toņi. „Krāsu toņi attēlo mūs pašus, atspoguļo to, kā jūtamies, tādēļ katram ir sava krāsu gamma,” skaidro Jolanta, uzsvērot, ka viņas garderobē nemainīgi iecienīta krāsa ir melnā.

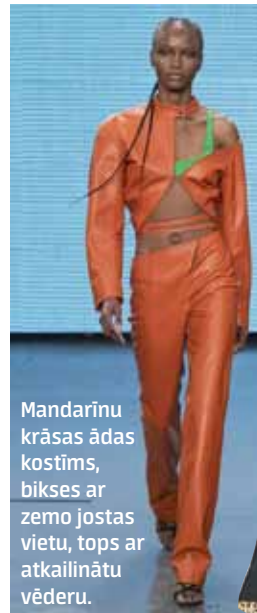
Oversized tipa jeb plata ādas jaka ar platiem mežģiņu svārkiem, pārļotām zeķēm un korpēm.

Tērps šogad dominējošajā violetajā krāsā *Very Peri*.

Plats džemperis ar spīdīgiem minisvārciņiem un somiņu.

Mandarīnu krāsas ādas kostīms, bikses ar zemo jostas vietu, tops ar atkailinātu vēderu.

Minimālisma stils: īsi svārki ar īsu, platu džemperu, masīvas sandales ar zelta krāsas akcentu.

Caurspīdīgs tērps, masīvas kurpes.

Modē ir tērpi oranžos, dzeltenos toņos.

JO MAZĀK AUDUMA, JO MODERNĀK

„Arī tērpi šogad ir ļoti drosmīgi, jo tiem raksturīgs minimālisms, kas modes pasaulē atgriezies no 90. gadiem: īsi topiņi ar atkailinātu vēderu, minisvārciņi, zemā jostas vieta, platas kovboja stila bikses, lielas cepures, svārki, sevišķi gofrēti, gariem svārkiem būs izteikti šķēlumi. Modē paliek metāliskie

toņi, kas parādās vakartērpos. Arī caurspīdīgi materiāli, tīkliņa audumi, tamborējumi ar spīdumiem un fliteriem, ar kuriem var koptēlam iedot odziņu, tos pievelkot klāt gan svārkiem, gan biksēm, gan virsū topiņiem. Jo mazāk auduma uz ķermeņa, jo modernāk.”

ZIEMAI PIESTĀV GAIŠI TOŅI

Pasaules modē redzams daudz

izgriezumu, kas atkailina dažādas ķermeņa daļas. Tos varam sagaidīt, ierodoties pavasarim. Ziemā tendence ir tā sauktie *oversized** jeb lielle, platie džemperu ar dziļiem izgriezumiem. Un ziemā vienmēr modē gaiši toņi: „Tā kā dzīve šobrīd diezgan drūma, gribētos cilvēkus redzēt gaišās vējjaciņās vai mēteļos, baltos zābakos vai cepurē. Tad gan pašam, gan citiem kļūst priecīgāk.”

BRĪVI UZVALKI UN ROMANTIKA

Sievietēm modē paliek plati, brīvi kritoši uzvalki, kas pēdējos gados ir ļoti cienā, taču šogad tos paspilgtina pleci ar polsteriem: „Žakete var būt ļoti liela un brīva, tajā pašā laikā, augumu izceļot, ar vidukli apsieta plata josta.” Bez minimālisma un brīvības apģērbā modē paliek arī viss romantiskais un sievišķīgais: mežģiņes, tilla izšuvumi, pārlietes un tērpi rozā toņos.

CAURSPĪDĪGS TĒRPS VAI LIELS DEKOLTĒ

Aksesuāru modē ir lielas, apjomīgas somas, krāsaini kakla lakatiņi, masīvas kaklarotas, interesanta apakšveļa, kas redzama zem tērpa. „Šogad varam nekautrēties zem caurspīdīga apģērba vai tērpā ar lielu dekoltē parādīt arī krūšturi vai tā lencītes. Vēl modē ir dažādas zeķubikses – viena kāja var

būt apģērbta, viena ne. Pat divas dažādas zeķes vai zeķubikses var būt uzvilktas tā, ka viena kāja no otras atšķiras. Redzams, ka vasarā apģērbos un apavos aktuālas būs lences un šņori,” skaidro Jolanta.

APAVI – VISDAŽĀDĀKIE

„Par apaviem grūti pateikt, tieši kāds dizains modē būs vairāk. Redzami gan spici, smalki un augsti, kas atgriezies, gan ar apaļiem purniem, biežām zolēm, gan siksnīkurpes, sandales, pūkainas, pušķainas čibiņas, ko vasarā vilkt pat pie vakarkleitas. Ir brīvā laika masīvas kurpes pie elegantiem kostīmiem. Apavi ir tik dažādi, ka katrs var izvēlēties, kādus vien vēlas, jo tie noteikti būs modē un arī veikalos. Dzīve ir pārāk īsa, lai mēs vilktu garlaicīgus tērpus vai apavus,” uzsver J.Ozollapa.

* Liela izmēra (no angļu val.)

Attēli no šīgada kolekcijām internetā

Izvēlas to, kas piestāv

Kuldīgas šuvēja Ilva Maurere stāsta, ka cilvēki pasūta tādus apģērbus, ko redzējuši žurnālos, taču ne vienmēr to, kas ir modē tajā brīdī, bet gan to, kas pašam patīk un piestāv.

„Nav tā: ja modē ir platas kleitas, tad visi tādās gribēs. Visiem tās arī nepiestāv. Tas pats ir ar krāsu izvēli: tie, kam patīk sarkanā, neatkarīgi no tā, vai ir modē, to izvēlēšies. Sekojot līdzī tendencēm, var redzēt, ka aktuāla būs melleņu, ceriņu, lavandas violetā.”

PLATAS KLEITAS UN BIKSES

Ilvas klientu vidū ir tādi, kas pie viņas nāk ar jaunākajiem žurnāliem *Vogue*, ar paraugiem: „Lielākoties tie ir jaunāki cilvēki, kuri sabiedrībā apgrozās biežāk. Viņi atrod sev tīkamu dizainu, paši nopērk audumu un nāk sagatavojušies.” Pēdējā laikā gadījies šūt platas kleitas, arī ar šauru augšlīni, pieguļošām rokām, liekot uzsvāru uz jostas vietas, ar kupliem svārkiem. Vēl sūtas interesantas bikses ar šau-

riem galiem un platu augšdaļu vai – otrādi – ar šauru augšdaļu un platiem bikšu galiem.

NO ELEKTROKOŠĀ LĪDZ MINIMĀLISMAM

„Modē nāk atpakaļ dabīgie audumi: lins, vilna, kokvilna. Vēl paliek samts, pagājušogad daudz varēja redzēt samta kleitas, pat treniņtērpus. Lielajos modes namos tā gan vairs nav – mazpilsētā tendences ierodas novēloti, citreiz pat pēc gada. No audumiem

modē ir pilnīgi viss, īpaši košas elektrokrāsas. Daudz var manīt tādus salikumus kā elektrorozā ar oranžu. Vai arī pretēji – bez spilgtā ienāk arī minimālisms, gaiši, bēši toņi, apģērbu saskaņojot vienā krāsā, piemēram, baltu kleitu ar baltu mēteli. Izejamiem tērpiem joprojām modē ir gliteri, fliteri, citi spīdumi.”

GARAS ŽAKETES, SVĪTRAS UN RŪTIŅAS

Pēc ilgāka laika atgriežas pa-

garinātas žaketes: „Tagad siltā laikā mēteli vairs nevajadzēs, jo modīga būs gara, taisna, mēteļa piegriezuma žakete bez rokām gan ar jostu, gan bez. Un šīgada aktualitāte – platas zemās jostas vietas bikses. Līdz mums novēloti tikai iepriekšējā vasarā atnāca bikses ar augstu vidukli.” Aktuālas būs dažāda platuma svītras – gan horizontālas, gan vertikālas, audums raibās, košās krāsās. Tāpat no modes neiziet rūtiņas.

VESELĪBA

Piemiedz man ar aci!

Intensīva darba diena pie datora ekrāna ir liels pārbaudījums acīm. Ja tās ilgstoši tiek pārslogotas, tad kļūst sarkanas, parādās sajūta, ka grauž, ir diskomforts, asarošana vai redze sāk īslaicīgi migloties. Ilgtermiņā tas var ietekmēt nopietni, tāpēc optometriste Līga Zaķe iesaka acis regulāri mirkšķināt, izvingrināt un neaizmirst bieži pavērties tālumā.

ARĪ TE IR MUSKUĻI

L.Zaķe skaidro, ka arvien biežāk acu problēmas parādās jauniem cilvēkiem, kuri ilgstoši strādā pie datora un skatās tuvumā. Acis tam gluži vienkārši nav piemērotas. To spēju skaidri redzēt dažādā attālumā nodrošina muskuļi. Skatoties tālumā, tas ir atslābis, turpretī, veroties tuvumā, acs muskuļi ir sasprindzis. Acīm ir arī ārējie muskuļi, kuru uzdevums ir tās grozīt. Skatoties tālumā, grozītājmuskuļi tiek noslogoti vismazāk, bet, skatoties tuvumā, abas acis ir vērstas uz iekšu (tuvāk degunam), un šāds stāvoklis rada disbalansu starp ārējiem un iekšējiem grozītājmuskuļiem.

Kā jau visi ķermeņa muskuļi, ilgi saspriņģuši, tie ar laiku nogurst. Acīm noguruma pazīmes izpaužas kā īslaicīga miglošanās, smaguma sajūta, graušana un redzes diskomforts. Tāpat papildu slodzi rada spilgta gaisma, ko izstaro datora ekrāns.

NOZĪMĪGĀ MIRKŠKĪNĀŠANA

Paaugstinātu redzes slodzi un sūdzības par acu nogurumu izraisa arī uzmanība, kas jākoncentrē uz darbu. Jo vairāk monitorā jāiedziļinās sīkās niansēs, piemēram, skaitļos, jo retāk acis tiek mirkšķinātas. Tas jādarā pietiekami bieži, lai atjaunotu

asaru plēvīti, kas klāj acu priekšējo virsmu, tādējādi tās mitrinot un nodrošinot vispārējo labsajūtu. Mirkšķinot reti, acis kļūst sarkanas, sāk graužt un asarot, un šādi var izveidoties sausās acs sindroms. Mirkšķināt regulāri ir īpaši svarīgi kontaktlēcu nēsātājiem, jo sausa lēcas virsma rada vēl lielāku diskomfortu, kā arī var izraisīt acs priekšējās virsmas nobrāzumus un iekaisumus.

Lai par mirkšķināšanu atcerētos, noder atgādinājuma zīmītes pie datora monitora vai, piemēram, var sev uzdot acis samirkšķināt ikreiz, kad nospiež taustiņš *Enter*.

PIELĀGOTS EKRĀNS, SVAIGS GAISS UN ŪDENS

Arī pareizi iekārtota darba vide ir svarīga, lai saglabātu labu redzi. Būtiska nozīme ir datora monitora un telpas apgaismojumam. Acīm nepatīk spoža gaisma, bet ekrāns vai telpas apgaismojums nedrīkst būt arī pārāk tumšs, tāpēc jāatrod vidusceļš. Monitoram regulāri jānofira putekļi, tāpat svarīgi izmantot tādu palielinājumu, lai burti un cipari ir ērti salasāmi. Darba telpu vajag vēdināt, jo skābeklis nepieciešams ne tikai smadzenēm, bet arī acīm. Jādzēž daudz ūdens, īpaši kontaktlēcu lietotājiem – tiem dienā jāizdzēž papildu glāze.

Līgas Zaķes arhīva foto

VAJAG VINGRINĀT

Lai acu problēmas novērstu, darba laikā tās regulāri jāatpūtina un jāizvingrina. Vispareizāk ir novērsties no datora ekrāna, skatīties tālumā un acis izgrozīt, lai atslābinātu saspringtos muskuļus un liktu strādāt pārējiem muskuļiem. Šādu atpūtināšanu sauc par acu profilaktisko vingrošanu. Tā dod rezultātu tad, ja katru dienu vingro pāris minūšu ik pēc pusstundas. L.Zaķe iesaka reizi 30 minūtēs piecus vienkāršus uzdevumus.

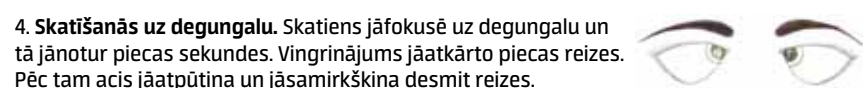
1. **Acu masāža.** Ar pirkstu galiem viegli jāpamasē plakstiņi, uzacis un āda ap acīm.

2. **Acu grozīšana.** Skatiens jāvērs pa labi, pa kreisi, uz augšu un uz leju. Katrā virzienā skatiens jānotur piecas sekundes, un tas jāatkārto piecas reizes. Pēc vingrojumiem acis jāatpūtina un jāsamirkšķina desmit reizes.

3. **Acu izaplošana.** Skatienu vajag desmit reizes rotēt pulksteņrādītāja virzienā, pēc tam – pretēji pulksteņrādītājam.

4. **Skatīšanās uz degungalu.** Skatiens jāfokusē uz degungalu un tā jānotur piecas sekundes. Vingrinājums jāatkārto piecas reizes. Pēc tam acis jāatpūtina un jāsamirkšķina desmit reizes.

5. **Acu samiegšana un atvēršana.** Vispirms acis cieši jāsamiedz, un šī poza jānotur piecas sekundes, pēc tam acis jāatslābina. Tad tās atver plati vaļā un šādi notur piecas sekundes, pēc tam atslābina. Vingrojumu atkārto desmit reizes.

VECĀKIEM

Kā palīdzēt bērnam iemīlēt lasīšanu?

Skolēnu brīvlaiks un garie ziemas vakari ir piemērots laiks, lai ģimenē ieviestu kopīgus lasīšanas paradumus. Īpaši uzdevumi gan bērniem, gan vecākiem var palīdzēt grāmatas iemīlēt arī tad, ja tās līdz šim nav interesējušas. Bērniem svarīgs pieaugušo atbalsts, piemērs un iespēja lasāmvielu izvēlēties.

KĀDU PIEMĒRU RĀDĀM PAŠI?

Nereti vecāki ir norūpējušies, ka viņu bērnus grāmatas neinteresē. Izglītības speciāliste Ance Jaks, kura bijusi arī latviešu valodas un literatūras skolotāja, iesaka vispirms pajautāt pašiem sev: „Kad es pēdējo reizi izlasīju grāmatu un ar aizrautību par to pastāstīju ģimenei?” Bērni seko vecāku piemēram, un nav lielu cerību, ka pēc savas vai skolo-

tāja iniciatīvas atvase pēkšņi izrādīs interesi par lasīšanu, kaut brīnumi tomēr notiek. Ja vecāki vēlas, lai bērns lasīšanu iemīlētu, to vajag darīt arī pašiem.

Viss sākas ar to, ka tiek atrasta īstā grāmata. Lasīšanai jābūt ērtai, novērtētai un labprātīgai. „Kad sāku ar skolēniem lasīt klasē, daudzu audzēkņu vecāki bija pateicīgi un priecīgi, ka bērni beidzot sākuši lasīt. Daži

ar lepmu smaidu sejā gaudās, cik naudas iztērēts grāmatnīcā, iegādājoties jaunu lasāmvielu. Šie vecāki zināja, ka arī viņiem procesā jāiesaistās, jo izglītošanās nenotiek tikai skolas sienās. Klasē notiekošajam jāatsaucas uz to, ko bērns dara mājās, un otrādi,” atzīst A.Jaks, kura iesaka ievērot vairākus noteikumus, lai bērnu lasītprīku veicinātu.

Ance atzīst, ka pieredze ar sa-

viem bērniem iemācījusi: panākumu atslēga ir pacietība kopā ar pozitīvu gaisotni. Vecāku uzdevums ir būt blakus, ļaut kļūdīties un darīt tik, cik bērns pats ir gatavs. Pirmajā pieredzē nevajadzētu uz kaut ko piespiest vai steigties labot kļūdas. Svarīgi ir priecāties par katru pareizi izlasīto un kopā savienoto skaņu un zilbi.

ŽŪRIJA IESAKA

Lai izvēlētos aizraujošu grāmatu, var ieskatīties Latvijas Nacionālās bibliotēkas izveidotās un vadītās lasīšanas veicināšanas programmas *Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija* rezultātos. Ik gadu žūrija izveido grāmatu topu, kā arī sniedz atsauksmes. Iecienītākie darbi un informācija par iespēju piedalīties atrodama vietnē www.lnb.lv.

➔ **Saruna par lasīšanu var būt labs sākums.** Vecāki var padalīties savos bērniņas paradumos. Bērnam var pajautāt, kādēļ līdz šim nav gribējis lasīt. Ja viņu interesē datorspēles, tad arī par tām tiek rakstīti grāmatās.

➔ **Jāizvēlas īstā grāmata.** Ir jāļauj bērnam izvēlēties jebkādu. Nav svarīgi,

vai tas ir komikss, latviešu klasika vai zinātniskā fantastika. Bērnu var ievest bibliotēkā vai grāmatnīcā un ļaut paņemt to, ko sirds kāro. Tā ir daudz lielāka iespēja, ka pirmā grāmata tiks izlasīta līdz beigām, ka process iepatiksies un aizvedīs līdz nopietnāki literatūrai.

➔ **Jāsāk kopā.** Daudzi nelasa tāpēc, ka nav ieguvuši pieredzi, kā to darīt. Vecāki var bērnam pastāstīt, kāds apgaismo-

jums nepieciešams, iedrošināt izvēlēties ērtu un patīkamu vietu. Pirmās reizes bērnam ieteicams pieredzēt ar kādu kopā, tā sajūtot atbildību par iesāktu darbiņu un apzinoties, ka viņš nebūs vienīgais, kurš to dara. Lieliski, ja visa ģimene var lasīt kopā, varbūt var pat ieviest tradīciju svētdienu pēcpusdienās vienmēr stundīņu palasīt.

➔ **Jānosaka aptuvens termiņš.** Uzde-

vumu izdarīt būs vieglāk tad, ja zināms, kad tam jābūt pabeigtam. Ar bērnu var vienoties, ka, piemēram, pēc četrām nedēļām (visiem lasītājiem) grāmatai jābūt izlasītai un tad pieredze tiks pārrunāta un nosvinēta.

➔ **Saruna par izlasīto un svētki.** Ir svarīgi radīt bērnam izjūtu, ka kādu interesē tas, ko viņš izlasījis, un ka par grāmatu var brīvi un atklāti izteikties. Jāļauj arī

pamatot, kādēļ tā nav patikusi, ja tāds ir gadījums. Katram ģimenē vajadzētu īsi pastāstīt par grāmatas varoņiem, galvenajiem notikumiem un kādu gūto atziņu. Lasīšanas laiks arī jānosvin ar kaut ko garšīgu vai jautru. Bērnam būs apziņa, ka viņa darbiņš ir novērtēts, turklāt process bijis diezgan baudāms, un tad pastāv liela iespēja, ka rokās tiks paņemta nākamā grāmata.

SARUNA AR JUBILĀRU

Aktīvs dzīvesveids un lieli sapņi

„Ja blakus ir tuvie, mīlie cilvēki, tad svinības vienmēr ir izdevušās,” saka kuldīdznieks, uzņēmuma *Grand Eko* izpildītājs un Latvijas Enerģētikas aģentūras valdes loceklis Dairis Ošis, kuram šodien ir 37. dzimšanas diena.

Viņš secina: „Gadi iet visnotaļ strauji. Kad dzirdu kādu citu sakām, cik gadu man būs, liekas: „Oho, cik daudz!” Taču līdz ar gadskaitli personība jau nemainās – cilvēks paliek tāds, kāds bijis. Dzimšanas diena man vienmēr nāk ar priecīgām, pacilājošām izjūtām, lai gan pēdējos gadus aizņemības dēļ tā atnāk nemanot. Bet, par laimi, apkārt ir ģimene un draugi, kuri neļauj to aizmirst.”

KĀ PĀRSTEIGUMS

„Esmu pateicīgs par tik daudziem labiem cilvēkiem sev apkārt, kuri neļaus šo dienu nenosvinēt, tādēļ tad vienmēr esmu ar viņiem. Arī šo svinēšu ar savējiem. Man bijuši dažādi pārsteigumi, ko sarūpējuši draugi, bet visjaukākais ir pašas svinības. Vienmēr zinu, kā pavadīšu vienu daļu no dzimšanas dienas, bet otra man ir pārsteigums.” Katra dāvana bijusi īpaša, taču

Dairis Ošis pagājušo dzimšanas dienu nosvinēja, braucot ar sniega dēli no kalna.

lielākais prieks ir par aktīvu, kopā pavadītu laiku: „Pagājušajā gadā ar draugiem tepat Latvijā aizbraucām uz kalnu. Draugi atbrauca ar visu ekipējumu, pēc darba savāca mani un, man nezinot, aizveda uz kalnu. Tas bija foršs pārsteigums.”

KRUSTMĀTES KŪKA – GARDA UN MIĻA

Kopš bērnības dzimšanas die-

nas bijušas ļoti gardas, jo atmiņā palikusi krustmātes bezē torte: „Viņa parasti mani pārsteidza ar putota olbaltuma kūku. Tā bija ļoti garšīga. Ja jānosauca kas tiešām sirsnīgs, mīļš un arī gards, tad man šīs īpašības vienmēr asociēties ar krustmātes kūku.”

NEKAD NEAPSTĀTIES

„Tā kā ģimene un draugi mani bieži pārsteidz, gribas kādu pār-

steigumu uztaisīt arī viņiem. Iepriekšējos gadus aizņemības dēļ tas nav iznācis, taču šogad plānoju saaicināt sev tuvos un uztaisīt svinības viņiem. Tas būtu kā paldiens par iepriekšējiem gadiem.”

Profesionālajā jomā gan mērķu esot daudz: „Nedrīkst apstāties, jāiet tikai uz priekšu. Kā saka – kamēr tu atpūties, konkurenti strādā. Gribu saglabāt savu neatlaidību, turpināt darboties un skatīties, ko varu sev apkārt uzlabot.”

JA DARI, TAD MAKSIMĀLI

Gadiem ejot, lai cik daudz būtu izdarījis, Dairis atgriežas pie atziņas – būt šeit un tagad: „Šķiet, ikdienas steigā to piemirstam, taču cilvēkiem vajadzētu biežāk pašiem sev to atgādāt, jo dzīvojam tikai vienu reizi. Dzīve jābaida, kamēr dzīvojam.”

Daira moto skan tā: „To, ko dari, izdari maksimāli labi, lai par tevi runā darbi, ne vārdi. Tas man mācīts jau no bērnības – darīt var daudz ko, bet cik vien labi var. Ar šo vadmotīvu eju uz priekšu.”

DABĀ AR DRAUGIEM

„Brīvajā laikā man patīk aiziet uz kino – ļoti interesē kinema-

toģrāfija. Ziemā mani uzlādē un iedvesmo brauciens no kalna ar sniega dēli, vasarā tas ir kāds tuvāks vai tālāks pārgājiens. Protams, visu to daru kopā ar draugiem, jo ar viņiem jautrāk un interesantāk. Jebkura aktivitāte ir laba, ja blakus ir pozitīvi cilvēki.”

JAPĀNA UN AKVALANGS

„Kāds gudrs cilvēks teicis – sapnīm jābūt tādām, kas īsti nav aizsniedzams, taču tu vienalga pēc tā dodies, jo tas motivē. Mana vīzija lielā mērā ar šo teicienu sasauca. Man ir svarīgi būt kustībā. Process – iet uz priekšu un nepadoties – ir svarīgs,” skaidro D.Ošis. „Agrāk sapnis bija aizceļot tālāk par Latvijas robežām, un to esmu piepildījis – bijis vairākās vietās Eiropā, bet tālākā vieta ir Maroka. Tagad sapnis būtu aizbraukt uz Japānu. Mani saista tās kultūra.”

Dairis atklāj, ka nepiepildīts sapnis no mazotnes ir nirt ar akvalangu: „Iemācīties, kā tas jā dara, aizbraukt uz kādu silto zemi un to izmēģināt interesantā vietā.”

Amanda Gustovska
Daira Oša arhīva foto

STĀRĶA VĒSTIS

Meitenēm pārsvars

Kuldīgas slimnīcas dzemdību nodaļā no 4. līdz 11. janvārim piedzimuši deviņi bērniņi: piecas meitenes un četri zēni. Vecāki izvēlējušies šādus vārdus: Rūta, Nellija, Emma, Ennija, Hanna, Oliveris, Marsels, Henrijs, Oskars.

VIRTUVĒ

Laiks ķirbjiem

Katrīna Spuleniece-Aišpure, uztura speciāliste

Ja dažādie, skaistie ķirbji, kas vasarā izauguši dārzā, vēl stāv kaut kur noglabāti, ir īstais laiks tos likt lietā.

Ziemā ēst pietiekami daudz dārzeņu ir sarežģīti, jo vienmēr nav pieejams tik daudz svaigu un kārdinošu dārzeņu kā vasarā. Tādēļ jāņem tie, kas ir krājumos, piemēram, ķirbji. Ilgi gaidīt nevar, jo tie var sākt bojāties.

Ķirbji satur vērtīgas šķiedrvielas, vitamīnus, minerālvielas, un tos var ietvert ļoti dažādos ēdienos. Dau-

dzu ēdienu pamatā var būt biezenis, un tas ir veids, kā ķirbjus saglabāt ilgāk, jo biezeni var sasaldēt. Ērti to var pagatavot, ķirbja šķēles izcepot cepeškrāsnī un pēc tam sablendējot viendabīgā masā (bez mizas).

ĶIRBJU PĪRĀGS

Vajadzēs: glāzi 4 h mērcētu griķu, kvinojas, rīsu, prosas vai lēcu, glāzi rīsu, griķu vai auzu miltu, glāzi piena vai ūdens, 10x10 cm lielu ķirbja gabalu, 2 ēd.k. sviesta vai kokosriekstu eļļas, olu, tējkaroti cepamā pulvera, garšvielas (piemēram, kanēli, kardamonu u.c.)

Kā pagatavot. Izmērcētos graudus ar ķirbja gabaliņiem blenderī samal, piejauc atlikušās sastāvdaļas. Liek ķēksa formā un apmēram 40 min. cep 180 grādos. Ēd siltu kā uzskodu vai piedevu pamatēdienam. Var papildināt ar gaļu, dārzeņiem, humosu.

ĶIRBJU UN BURKĀNU SALĀTI

Vajadzēs: 500 g ķirbja, 3 ābolus, 2 burkānus, citronu, 3 ēd.k. medus, sauju ķirbju sēklu.

Kā pagatavot. Svaigu ķirbi, nomizotus ābolus un burkānus sarīvē uz sakņu rīves. Bļodā ķirbi sajauc ar āboliem un burkāniem. Samaisa citrona (vai apelsīna) sulu ar medu un pārlej salātiem, izmaisa. Sakarsē pannu bez taukvielām, uzber ķirbju sēklas un, ik pa brīdīm apmaisot, apgrauzdē zeltaini brūnas. Iemaisa salātos un pasniedz.

ĶIRBJA UN VISTAS GAĻAS RAGU

Vajadzēs: 2 vistu filejas, vienu puravu, 2 sarkanās paprikas, 1 kg ķirbja, timiānu, sāli, piparus, 2 glāzes buljona, 4 tējk. kartupeļu cietes, 5–6 tējk. balzamatika, eļļu cepšanai.

Kā pagatavot. Vistas filejas sagriež gabalos, sakarsētā eļļā apzozot ar cept, pārkausa ar sāli, pipariem un noņem. Puravu un papriku sagriež gabaliņos. Ķirbim izņem sēklas, nomizo un sagriež gabaliņos. Šos produktus minūtes desmit cep eļļā, kurā iepriekš cepās vista, pārlej ar buljonu, pieliek vistas gaļu, sasmalcinātu timiānu un vēl desmit minūtes lēni sautē. Kartupeļu cieti atšķaida ar pusglāzi ūdens, iemaisa ēdienā, uzvāra, pieliek sāli, piparus, balzamatiku. Pārber ar timiāna lapiņām. Var ēst ar rīsiem, kartupeļiem vai rudzu maizi.

MANAS ATZIŅAS

Šajā rubrikā mūsdienu cilvēki, pabeidzot iesāktos teikumus, atklāj savas domas par dažādām vērtībām.

Pamanīt, mācīties un saprast

LIENE BLŪMA, Kuldīgas novada muzeja apmeklētāju centra speciāliste

■ **Latvijā mani visvairāk iepriecina** brīnišķīgā daba, kā arī cilvēki, kuri dara to, ko mīl, un mīl to, ko dara.

■ **Latvijā mani visvairāk apbēdina** vieglprātīgā attieksme pret mums sniegtajām privilēģijām un to uzskatīšana par pašsaprotamām.

■ **Kuldīgā visvairāk iepriecina** būtība skaistā vidē starp radošiem, talantīgiem, draudzīgiem un sirdsgudriem ļaudīm.

■ **Kuldīgā visvairāk apbēdina** nesakoptās, piesārņotās teritorijas un īpašumi. Cilvēku gaušanās, ka „te jau nekas nenotiek”.

■ **Mana lielākā vēlēšanās** ir saprast plānu, kas manai dzīvei noļikts, pieņemt to, iekļauties tajā

un piepildīt to.

■ **Man darbā vissvarīgākā** ir iespēja dalīties zināšanās un pieredzē ar ieinteresētiem muzeja apmeklētājiem.

■ **Ja būtu jāmaina nodarbošanās**, tā noteikti būtu saistīta ar cilvēkiem.

■ **Mans dzīves moto** ir mainīgs. Katrā dzīves gadalaikā, arī kalendārā gada nogrieznī mani uzrunā atšķirīgas lietas.

■ **Vērtīgākā mācība:** censties nekad neaizmirst (un tas nākas ļoti grūti), cik dažādu un vērtīgu pienesumu sniedz jebkura mācīšanās, arī iešana cauri sarežģītumiem. Šis pārdomu temats sasauca ar Kārļa Kazāka teikto: „Vai mums ir laiks pamanīt, ka kalni, kuros rāpjamies, paver skaistu skatu uz apkārtni?”

■ **Es dzīvē nekad negribētu** uzzināt, ko nozīmē dzīve bez Dieva.

■ **No saviem vecākiem** esmu guvusi dziļu mīlestību pret kultūru un dažādām tās izpausmēm, kā arī apziņu: lai kas notiktu, vienmēr būs mājas, kur atgriezties.

■ **Mani visvairāk iedvesmo** attiecības – ar sevi, ar Dievu un ar citiem cilvēkiem.

NEDEĻAS VIESIS

Treneris ar lielo burtu

„Savulaik Latvijas Valsts fiziskās kultūras institūtā beidzis rokasbumbas nodaļu, strādājis par sporta skolotāju. Patīk makšķerēt, darboties ar koku, dārzā audzēt krāšņus ziedus,” uzdodot šādu atjautības uzdevumu, pie pareizās atbildes minētājs uzreiz nenonāk. Bet runa ir par VIKTORU ŠTEINBERGU – Kuldīgas šaha treneri, kuram aprit 50 gadu, kopš viņš sporta skolā trenē jauno paaudzi. Šaha klubā Liepājas ielā 14 tiekamies pirms treniņa, ko pēc ierobežojumu atcelšanas nu atkal var aizvadīt klātienē.

Kā veicas – vai visi audzēkņi atgriezušies?

Gads paskrēja ātri, bet visu laiku ir tāda gaidīšanas sajūta, kad tas viss (kovida pandēmija – aut.) beigsies. Pamazām atgūstamies, bet ierobežojumu dēļ divos gados audzēkņus esam zaudējuši. Šahs ir tāds sporta veids, ko var spēlēt internetā, bet daudziem bērniem tas nepatīk. Sākumā tā šķita eksotika – internetā uzspēlēt ar pretinieku no Vācijas, Amerikas vai Āfrikas. Bet tas ātri pārgāja – bērniem labāk patīk, ka pretinieks sēž pretī. Blakus ir arī treneris, kurš var pamācīt, parādīt.

Kad trenerim bija pēdējās mācības, lektori bija jaunie treneri. Jaunzīst: iesaistot jaunās tehnoloģijas, treniņu metodika ļoti mainījies. Mēs līdz tam vēl īsti neesam aizgājuši, jo tas prasa lielus līdzekļus – vajadzīgi kompjūteri, projektori, programmas un citas lietas, kuras mēs nelietojam. Informācijas ir daudz, un jāmāk no visa atlasīt derīgāko.

Cik gadu strādājat sporta skolā?

Šis ir jubilejas gads – septembra sākumā būs 50. Bet savulaik biju arī sporta skolotājs Kuldīgas pamatskolā, jo sporta skolā nevarēju stundas salasīt. Toreiz 60 rubļu saņēmumu sporta skolā un tikpat arī pamatskolā, kur divus gadus nostrādāju, pēc tam biju tikai treneris.

„Sākumā tā šķita eksotika – internetā uzspēlēt šahu ar pretinieku no Vācijas, Amerikas vai Āfrikas. Bet bērniem labāk patīk, ka pretinieks sēž pretī. Blakus ir arī treneris, kurš var pamācīt.”

Šaha nodaļa sporta skolā atvērās gadu vēlāk nekā pati iestāde. Sāka strādāt Alberts Grandbergs. Nodaļai ir bijuši arī ziedu laiki, kad strādāja pat pieci treneri.

Šaha klubam bijušas četras mītnes vietas. Vispirms sporta skolā Kalna ielā, pēc tam mūs pārvietoja uz telpām blakus augstskolai. Vie-

la bija laba, bet apstākļi slikti. Ēku paši kurinājām. Pirmdienās bija ļoti auksti, un audzēkņiem tā nebija iecienītākā treniņa diena. Savukārt labums – pašiem sava māja! Iekārtojāmie, bija vairāki treneri, daudz audzēkņu, arī panākumi. Tad pārcēla atpakaļ uz sporta skolu, pēc tam uz pašreizējām telpām Liepājas ielā. Bet atkal sēžam uz koferiem, jo ēkai būs kapitālais remonts. Pēc tā atpakaļ mūs te nelaidīs. Ir doma, ka varēsim darboties bijušajā Kuldīgas pamatskolā Ventspils ielā.

Vai mūsu šahisti ir spēcīgi konkurenti?

Kuldīga kā šaha centrs vienmēr kotējies diezgan labi. Pirms pandēmijas trenējās 140 bērnu, rīkojām dienas nometnes, turnīrus. Pašlaik ir ap 40 audzēkņu. Bērni grib gan šahu spēlēt, gan citā sporta veidā trenēties, gan dejot, dziedāt. Viņi attīstās daudzpusīgi. No vienas puses, labi, no otras – ja visu enerģiju ieliktu tikai šahā, varbūt būtu labāk?

Kurzemē palikušas trīs vietas, kur spēlē šahu: Kuldīga, Liepāja, Ventspils. Spēcīgs centrs bija Dundagā, bet pandēmijas dēļ viss tur paputējās. Ar visu to, ka ir pieejamas jaunās tehnoloģijas, Rīgā šahu spēlē ļoti daudzi. Arī tur meklē iespējas piedalīties turnīros.

Kas šajā spēlē jūs aizrauj?

Man bijusi tā laime savienot to, kas patīk, ar to, ko daru katru dienu. Vēl tagad visai bieži spēļu turnīros. Bet slodze ir liela. Agrāk spēlēja vienu partiju dienā, tagad viss šahs notiek vienā dienā. Atsevišķos turnīros klasiskais ir vairākas dienas un ar lielu apdomas laiku.

Pašlaik ir spēcīga jauniešu paaudze. Vecākajai grūti pārdzīvot, ja 12–14 gadus vecs bērns viņu apspēlē. Man laime tāda, ka uz turnīriem braucu kopā ar mazbērniem, jo arī viņi spēlē šahu. Spēlējām līdzīgi, un rezultāts nekad nav prognozējams. Viens no mazdēliem – Raivo – pagājušogad kļuva par Kuldīgas novada čempionu pieaugušajiem. Arī otrs mazdēls Miķelis Kārlis spēlē ļoti labi un savā vecumā ir pirmajā trijniekā.

Cik mazbērnu jums ir? Vai visi spēlē šahu?

Kopā man viņi ir seši. Visi prot. Mums jau sestās Ziemassvētkus ir interesanta tradīcija – Šteinbergu ģimenes ceļojošā kausa izcīņa. Ir naudas balvas, medaļas, diplomu. Turnīrā piedalās visi mazbērni un

Ilggadējais Kuldīgas šaha treneris Viktors Šteinbergs par pandēmijas laiku secina: „Līmeni cenšamies noturēt, bet tas noteikti ir kritiens uz leju.”

Ko domā audzēkņi

Ance Reiha, Latvijas čempione U16 grupā:

– Trenerim ir liela pieredze, viņš dalās ar mums, un tā saistīta ne tikai ar šahu, bet arī ar dzīvi. Treneris ir labs sarunu biedrs. Atbalsta un uzmunšina, ja ir kāda neveiksme, un motivē virzīties tālāk. Iz-manto daudzveidīgas mācību metodes. Ir nosvērts, mierīgs un pacietīgs. Neliek mācīties daudz teorijas, vairāk māca praktiski.

Dana Reizniece-Ozola, Starptautiskās Šaha federācijas rīkotājdirektore:

– Viktors Šteinbergs ir mans šaha tētis. Tik daudz laika un uzmanības veltījis audzēkņiem, īpaši man! Nekad nav skaitījis stundas, gatavojot nodarbības un strādājot ar mani vēlos vakaros. Nereti jau tuvu pusnaktij pavadīja pāri Ventas tiltam, lai droši varu nokļūt mājās. Braucot uz sacensībām, Viktors vienmēr bija padomājis, lai audzēkņi ne tikai spēlētu šahu, bet arī mācītos dzīves prasmes: tirgū izvēlēties garšīgākos ābolus, apmeklēt teātra izrādes, izbaudīt baletu. Nekad nav uzspiedis ko mācīties, bet vienmēr bijis blakus. Ja audzēkņim ir apetīte strādāt, Viktors ir gatavs dot. Ja audzēkņis pārdzīvo zaudējumu, treneris ir gatavs mierināt. Drošs un pamatīgs plecs, vienmēr padomās, kā tu jūties.

dēli: Dzintars, Jānis, Gints. Arī viņi savulaik trenējās. Turnīrā nevar prognozēt, kurš uzvarēs. Spēlēt sākam sešos vakarā, beidzam deviņos. Šoreiz ļoti smagā ciņā uzvarēja Raivo.

Parasti saka: nav viegli trenēt savus bērnus, jo īpaši jaunākā vecumā viņi neprot nodalīt, kur treneris, kur tētis vai mamma.

Jā, ir grūti. Kad paredzētas sacensības un jākomplektē komanda, ir tādi, kuri uzskata, ka trenera bērniem braucu kopā ar mazbērniem, jo arī viņi spēlē šahu. Spēlējām līdzīgi, un rezultāts nekad nav prognozējams. Viens no mazdēliem – Raivo – pagājušogad kļuva par Kuldīgas novada čempionu pieaugušajiem. Arī otrs mazdēls Miķelis Kārlis spēlē ļoti labi un savā vecumā ir pirmajā trijniekā.

Prieks, ka daudzi audzēkņi vēl šodien spēlē vai ir saistīti ar šahu: Dana Reizniece-Ozola (Starptautiskās Šaha federācijas rīkotājdirektore – aut.), Gerdas Ņevska-Arita Strade abas dzīvo Menas salā, spēlē vīriešu komandā, brauc

uz sacensībām, vēl ir Juris Segliņš, Matīss Mitenieks un daudzi citi. Interesanti, ka Kuldīga izeļas ar spēlētājiem sievietēm šahistēm. Kopā saskaņot, sanāktu pat komanda pasaules šaha olimpiādē.

Audzēkņiem svarīgi gūt pieredzi starptautiskos turnīros. Pirms pandēmijas bija viegli aizbraukt uz ārzemēm. Bet kā bija vēl agrāk?

Līdz 1991. gadam varējām braukt uz jebkurām sacensībām līdz Urāliem – tālāk nelaida. Apbraukājām Padomju Savienību. Lietuvā regulāri braucām uz sacensībām piecās pilsētās, tur šahs bija vairāk attīstīts nekā Latvijā. Igaunijā bija divas pilsētas: Tallina un Tartu. Krievijā bijām Maskavā. Ir spēlēti arī Ukrainā, Uzbekijā.

Pēc 1991. gada pavērsis ceļš uz Eiropas valstīm. Parādījās sadraudzības pilsēta Polijā, kur aizvadījām pirmās sacensības. Mūs uzņēma bez maksas ar noteikumu, ka aicināsim viņus arī pie sevis. Sacensības bija interesantas, apbalvojuma visus bērnus: vai ir pēdējā vietā vai lideru godā. Vairākus gadus šo

turnīru uzvarējām. Vēlāk parādījās turnīri Vācijā, Austrijā, Grieķijā, bērni sāka piedalīties Eiropas un pasaules čempionātos. Agrāk nevarēju iedomāties, ka pasaulē šahu spēlē tik plaši, jo tāda telpā kā mūsu manēža visiem turnīrā nepietika vietas. Ja sacensības rīkojam šodien, tās notiek tepat, šaha klubā, bet lielāka mēroga – klubā *Poligons* Virkas ielā vai arī sporta skolas zālē.

Ir nostrādāts pietiekami ilgi. Vēl mazliet, bet ir doma doties pelnītā atpūtā. Jāmeklē, kas turpinās.

Vairākus gadus Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību vidusskolā un Alternatīvajā sākumskolā mācīju šahu – tā bija stunda visai klasei. Apģūstot šahu, bērni ātrāk iemāc-

BASKETBOLS

Laukumā iet karsti

Spēles aizvadītas Kuldīgas novada atklātajā basketbola čempionātā vīriešiem. *Alsunga* ar 67:46 apspēlējusi *Dēmonu*, bet komanda *U35+* ar 54:49 pārspējusi *Blīdeni*. Nākamās spēles sporta namā 16. janvārī: 14.00 *Alsunga* – *Blice*, 15.15 *Dēmons* – *Blīdene*.

VOLEJBOLS

Kuram tiks kauss?

Latvijas Volejbola federācijas kausa izcīņas pirmajā posmā U19 grupas jauniešiem Kuldīgā mūsu sporta skola ar 3:0 pieveikusi vienaudžus gan no Dienvidkurzemes sporta skolas, gan Talsu novada sporta skolas/Dundagas komandas. Savukārt Dienvidkurzeme ar 3:2 pārspējusi Talsu/Dundagas spēlētājus.

Dāmām – spraigas spēles

Vairākas ciņas aizvadītas Kuldīgas novada atklātajā čempionātā volejbolā sievietēm, un nākamās būs 22. janvārī.

Kuldīgas novada sporta skola ar 3:0 apspēlēja komandu *Kuldīga*. Sporta skolas vienība rezultatīvākās bija Diāna Sedliņa (13 punktu), bet *Kuldīgas* – Rebeka Rīna (pieci) un Sofija Ješkevica (četri). *Alsunga* ar 3:0 pieveica *Skrundū*. Rezultatīvākās *Alsungai* bija Kristiana Eglīte

(13) un Aiga Blumberga (astoņi), *Skrundai* – Agnese Belkovska (trīs). *Kuldīga* ar 3:0 apspēlēja *Skrundū*. *Kuldīgai* rezultatīvākās – S.Ješkevica (deviņi), Ilva Milzarāja (astoņi), *Skrundai* – Ieva Rožkalne un Madlēna Bāra (abām pa trim). *Kuldīgas* novada sporta skola ar 3:0 pieveica *Alsungu*. Sporta skolai rezultatīvākās – Kristiāna Muizārāja (12) un D.Sedliņa (desmit), *Alsungai* – K.Eglīte (pieci).

VIEGLATLĒTIKA

No Talsiem ar medaļām

Kuldīgas novada sporta skolas U18 un U20 grupas vieglatlētī labi startējuši Talsu novada sporta skolas atklātajās sacensībās.

60 metros U18 grupā trešais – Raivis Vjakska (7,58); U20 grupā trešais – Ādams Ķesters (7,37). 60 metru bārjerskrējienā U20 grupā pirmais – Jēkabs Jansons (9,15), otrs – Niks Maulis (9,47), trešais – Ā.Ķesters (10,87). U18 grupā jauniešiem pirmā – Janita Antipina (9,20), otrā – Sanija Robežniece (9,64), trešā – An-nija Roze (10,87). Tālākšanā U18 grupā pirmais – Aleksis Gailītis (6,33 m); jauniešiem trešā – J.Antipina (5,19 m). Lodes grūšanā U18 grupā trešais – Anrijs Inapšs (8,61 m); meitenēm pirmā – S.Robežniece (10,76 m), otrā – Kristīne Dubure (10,30 m); U20 grupā otrs – Roberts Sorokins (13,41 m), trešais – N.Maulis (11,15 m).

SPORTA KALENDĀRS

- 15.1 10.00 Kuldīgas sporta namā (Virkas ielā 13) – novada čempionāts VOLEJBOLĀ vīriešiem.
- 15.1 10.00 Skrudas vidusskolas sporta zālē – jauktais turnīrs VOLEJBOLĀ.
- 15.1 12.00 Kuldīgas hallē (Piltenes ielā 25) – Latvijas čempionāta spēle FLORBOLĀ 2. līgā: *Vārme* – *Ozolnieki*.
- 15.1 13.00 Kuldīgas manēžā (Dzirnavu ielā 13) – Latvijas Vieglatlētikas savienības/*Sportland* kausa pirmais posms VIEGLATLĒTIKĀ U18 grupai un pieaugušajiem.
- 15.1 16.00 Kuldīgas hallē – Latvijas čempionāta spēle TELPU FUTBOLĀ vīriešiem: *Nikers* – *Jēkabpils „Lūši”/OSukalns 6*.
- 16.1 10.00 Kuldīgas hallē – novada atklātais čempionāts telpu futbolā.
- 16.1 14.00 Kuldīgas sporta namā – novada atklātais čempionāts BASKETBOLĀ.
- 16.1 15.00 Kuldīgas hallē – Latvijas čempionāta spēle VOLEJBOLĀ vīriešiem: *Kuldīga* – *Kuldīga NSS* – *Aizpute*.
- 21.1 14.00 Kuldīgas hallē – Latvijas jaunatnes čempionāts VOLEJBOLĀ U17 grupas meitenēm.
- 22.1 10.00 Kuldīgas sporta namā – novada atklātais čempionāts VOLEJBOLĀ sievietēm.
- 22.1 14.00 Kuldīgas hallē – Latvijas čempionāta spēle VOLEJBOLĀ vīriešiem: *Kuldīga* – *Kuldīga NSS* – *Rīgas volejbola skola*.
- 23.1 10.00 Kuldīgas sporta namā – novada atklātais čempionāts VOLEJBOLĀ vīriešiem.
- 23.1 12.00 Kuldīgas hallē – Latvijas čempionāta spēle FLORBOLĀ 1. līgā: *Kuldīga* – *Kuldīga NSS* – *Leģions/Grobiņas sporta centrs*.
- 23.1 18.00 Kuldīgas hallē – Latvijas čempionāta spēle FLORBOLĀ 2. līgā: *Vārme* – *Jūrmala*.
- 26.1 Kuldīgas manēžā paredzēta Latvijas čempionāta atlase VIEGLATLĒTIKĀ U14 grupai.
- 29.1 19.00 Kuldīgas hallē – Latvijas čempionāta spēle TELPU FUTBOLĀ vīriešiem: *Nikers* – *Kengarros*.
- 30.1 12.00 Kuldīgas hallē – Latvijas čempionāta spēle FLORBOLĀ 1. līgā: *Kuldīga* – *Kuldīga NSS* – *Talsu NSS/Zerorsk*.
- 30.1 16.00 Kuldīgas hallē – Latvijas čempionāta spēle FLORBOLĀ 2. līgā: *Vārme* – *Talsu NSS/Adax*.

Trenera Viktora Šteinberga pašreizējie labākie audzēkņi: Ance Reiha un mazdēls Raivo Šteinbergs.

Ziemassvētkos sesto reizi notikusi Šteinbergu ģimenes ceļojošā kausa izcīņa. Piemināji kopbilde pēc apbalvošanas.

„Man bijusi tā laime savienot to, kas patīk, ar to, ko daru katru dienu.”

Ģimenes Ziemassvētku turnīra uzvarētāju trio: trenera jaunākais dēls Gints, mazdēls Raivo un vecākais dēls Dzintars.

Lielākā aizraušanās – makšķerēšana. Te tapusi 2019. gada lomu kolāža.

jās lasīt, salikt kopā skaitļus matemātikā. Pasaulē ir liela programma *Šahs skolā*. Arī Latvijā to gribēja ieviest, bet nav, kas māca. Bērniem šahs nāk tikai par labu. Vecāki atved un saka, lai pamācās, jo tad labāk ies skolā. Bet kas man no tā, kas pamācīšu? Man vajag rezultātu. Es iemācījos ļoti vēlu – kādā 6. klasē. Grandbergs reizi nedēļā brauca mācīt pa rajonu, ar uz *Alsungu*, kur dzīvoju. Konkurence bērnu starpā bija liela, no labākajiem veidojās izlase. Notika daudz sacensību, kausa izcīņu, bija arī panākumi.

Vai tie pamudināja stāties fizikālās kultūras institūtā?

Ne gluži. 1970. gadā Kuldīgas 1. vidusskolā beidzu 12. klasi jeb tā saukto pedagoģisko klasi. Mācījies kopā ar Līgu Zēperi, Viju Kauķi, Egļu Tinti un citiem. Divus mēnešus pirms beigšanas mani apbalvoja ar diplomu par Kuldīgas olimpiem, izcilie sportistiem: Kroderi, Biksi un vēl citiem.

Apkalpojām lidmašīnas – sēdinājām tās zemē. Nodienēju divus gadus un divus mēnešus. Negribēja laist mājās – plānoja uz virsnieku skolu sūtīt. Nepiekritu. Mājās mani gaidīja treneris Grandbergs, jo vēlējās, lai strādāju viņa vietā. Iestājos Latvijas Valsts fiziskās kultūras institūtā, neklātienē pabeidzu rokasbumbas nodaļu. Pansniedzējs jautāja, kāpēc nāku te. Atbildēju, ka šahs ir tālu, jo to varēja apgūt tikai Maskavā. Pansniedzējs bažījās, vai šo nodaļu beigsu. Mācījies sešus gadus un pabeidzu. Diplomdarbu rakstīju par Kuldīgas olimpiem, izcilie sportistiem: Kroderi, Biksi un vēl citiem.

Ilgus gadus vadījāt arī Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrības Kuldīgas nodaļu. Ko izdevās panākt?
Vadīju 15 gadus. Vairāk esmu cīnījies par citu likstām un nebūšanām, par algu palielinājumu, braucām uz pikietiem, centāmies panākt uzlabojumus. Tagad nodaļu vada citi. Bet izglītībā notiekošajam sekoju līdzī, lai zinātu, kas mainās. Čitas bija aviācijas karaspēka daļa.

si – tas, ka pedagogu trūks, bija zināms jau pirms gadiem desmit. Arī tas nav normāli: lai skolotājs nopelnītu, jābraukā pa trim skolām.
Vai treneris ir tas pats, kas skolotājs?
Vienmēr esmu uzskatījis, ka treneris atrodas mazliet augstāk. Viņš savā sporta veidā ir zinotājs, iemāca vairāk. Pēc manām domām, treneri ir personības, jo viņi caur savām rokām izlaiž tik daudz bērnu, iemācot dažādus sporta veidus. Man sporta skolā līdzās vienmēr bijušas personības: Raimonds Kramzaks, Alberts Leimanis, Jēkabs Reiss, Vilnis Skudra, Rasma Zeberliņa un citi.

Patī iestāde šajos gados ir augusi. Pirmsākumos bija septiņi treneri, direktors, mācību daļa un sētnieks. Toreiz bija interesantāk, bija lielāka kopība, viens otram palīdzēja rīkot sacensības. Paši kurinājām ēku, mainījām zāles grīdu. Visu darījām ar lielu entuziasmu.
Viktora Šteinberga arhīva un Lailas Liepiņas foto

PASĀKUMI

KULDĪGĀ

Novada muzejā

Līdz 16. I Imanta Kristovska fotogrāfijas un meitas Ellas Kristovskas-Mediņas gleznas. Līdz 6. III izstāde *Valdziņu pa valdziņam* par rokdarbu kopas Čaupe desmit gadu darbību. Muzejs piedāvā gan izziņas nodarbes dabā, gan virtuālas spēles un ekskursijas. Vairāk: www.kuldigas-muzejs.lv.

Kultūras centra kinozālē

16. I 12.30, 18. un 20. I 17.10 animācijas filma *Dziedil! 2*. Gārta Dženinga filmas turpinājumā koala Basters Mūns un talantīgie draugi sagatavojuši kārtējo muzikālo šovu.

16. I 14.00, 19. I 16.30 un 20. I 19.30 zinātniskās fantastikas filma *Zirnekļcilvēks: mājupceļa nav*. Pirmo reizi Džona Votsa filmu sērijā draudzīgā apkaimes supervaroņa maska ir noņemta, un viņš vairs nespēj nošķirt parasto dzīvi no riskantajām gaitām. Lomās: Toms Holands, Zendaja, Benedikts Kamberbečs, Džons Favro, Benedikts Vongs, Vilems Defo u.c.
16. I 17.00, 18. un 19. I 19.30 detektīvdrāma *Guči nams*. Ridlija Skota filmas centrā – Patrīcija Redžiani (atveido Lady Gaga) un viņas plāns nogalināt bijušo vīru Mauricio Guči (Ādams Draivers) – slavenā modes nama *Gucci* dibinātāja Gučio Guči mazdēlu.

Bibliotēkā

Ilzes Kalvānes ilustrāciju izstāde *Spilgti bezgalīgais stāsts*.
19. I 14.00 ceļotmīļotāju tikšanās (tiks translēta feisbukā) – Itālijas iespaidos dalīsies Santa Kļava. 28. I 11.00 tiešraidē *Jauno grāmatu rīts*. Janvārī bērnu literatūras centrā animācijas filmas un audiopasakas Ivetas Brikmanes stāstu grāmatām *Septiņi stāsti par notiņām* un *Pa pēdām notiņām* (darbdienās 10.00–11.00, 14.00–15.00, kā arī pēc pieteikšanās pa tālr. 26338463). No 21. līdz 30. janvārim feisbuka lapā – krustvārdu mīklu konkurss par mūsu novadniekiem.

KULDĪGAS NOVADĀ

GUDENIEKOS

Basu bibliotēkā Zaigas Gulbes izstāde *Dzeja uz koka ripām*.

KURMĀLĒ

Priedaines bibliotēkā fotoizstāde *Kurmāles pagasts gadalaikos*. *Ziema*. Klātienē un sociālajos tīklos – jaunākā literatūra.

ĪVANDĒ

Bibliotēkā un feisbukā – literatūras jaunumi.

LAIDOS

Bibliotēkā Maijas Čapas gleznas.

NĪKRĀCĒ

Bibliotēkā Nīkrāces pamatskolas piecus un sešus gadus veco audzēkņu zīmējumu izstāde *Sniegavīrs Ludvigs*. Pērn lasītāju vidū populārākie romāni.

PADURĒ

Bibliotēkā Jāņa Krasta Ieliformāta fotogrāfijas *Panorāmas*, janvāra jubilāru grāmatu izstāde *Notraus*

putekļus un literatūras jaunumi (arī feisbukā).

PELČOS

Bibliotēkā *Kuldīgas paletes* gleznu izstāde *Atmiņu atspulgi*.

RENDĀ

Bibliotēkā Dinas Zvejnieces gleznas.

RUMBĀ

Bibliotēkā jaunākā literatūra (arī feisbukā), apkalpošanas punktā Ventas ciema *Bukaišos* izstāde *Grāmatas – baltas kā sniegs*.

TURLAVĀ

Bibliotēkā keramiķes Intas Mednieces, grāmatasveidniece Ilvas Valdmānes, stikla mākslinieces Kristīnas Sunepas-Celmiņas un metālmākslinieka Igo Celmiņa darbu izstāde *Ceļā*.

VĀRMĒ

Bibliotēkā liepājnieces Valdas Zariņas fotogrāfijas.

KAIMINOS

Liepājas koncertzālē Lielais dzintars 22. I 18.00 uz koncertu aicina trīs klavierspēles virtuozī: Sergejs, Andrejs un Georgijs Osokini. Pirmoreiz uz skatuves vienlaikus būs trīs flīģeļi, komponistu Skrbjabin, Musorgska, Šopēna, Šostakoviča un Ravela skaņdarbi skanēs solo, duetu un trio izpildījumā.

BRĪVAIS LAIKS

Sagatavojamies un ejam pa Mežtaku!

Izdots starptautiskā garās distances pārgājiena *Mežtaka* dienvidu daļas ceļvedis.

Tas vēsta, ka aktīvās atpūtas cienītājiem ir, ko darīt arī ziemā, un nav jāgaida līdz pavasarim, lai iesāktu vai turpinātu kādu izziņošas pastaigas posmu. Vienīgi aukstajā gadalaikā jāņem vērā vairāki padomi.

1088 KILOMETRI

Kurzemes plānošanas reģiona projekts *Mežtakas izveide Latvijā un Lietuvā un Jūrtakas pagarināšana Lietuvā* tiks pabeigts maijā. Jaunajā izdevumā iekļauta informācija par maršrutu no Polijas–Lietuvas robežas (Lazdijiem) cauri Lietuvai, Kurzemei un daļai Rīgas. Dienvidu daļas garums ir 1088 km, kas sadalīti 52 vienas vai divu dienu posmos. Ceļvedī sniegtie Mežtakas apraksti ikvienam ļauj izvēlēties piemērotāko brīvdienām dabā – gan tiem, kam patīk viegla pastaiga pa grantētiem lauku vai meža ceļiem, gan tiem, kuri vēlas redzēt cilvēku maz apmeklētās vietas.

ARĪ SASTAPTIE CILVĒKI

Projekta koordinatore Aija Neilande skaidro, ka Mežtaka ir visa gada maršruts. „Nav nepiemērotu laika apstākļu, tikai tie jāņem vērā un attiecīgi jāsaprot,” viņa atgādina. „Daži posmi ieteicami pavasarī, kad viss plaukst, vai vasaras krāšņumā, piemēram, ziedošās pļavas un sējumi Dienvidkurzemē, jo tur vairāk atklātu lauku. Savukārt Rendas pusē, Abavas ielejā ir vairāk mežainu vietu, tur var vērot meža augš-

Aktivai atpūtai dabā nav nepiemērotu laika apstākļu, tikai tiem jāsaprotas, jāpdomā par sevi, ceļabiedriem un līdzīgi paņemtajiem dzīvniekiem.

nu no jauniem stādījumiem līdz kailcirtei. Pārgājēju interesantāku dara arī ceļā sastaptie cilvēki, kas dalās iespaidos.”

PIEDZĪVOJUMU MEKLĒTĀJIEM UN NESTEIDZĪGAJIEM

Katram posmam ceļvedī ir atzīmēts sākuma un beigu punkts, iekļauta karte, informācija par dienā pieveicamo kilometru skaitu, aptuveno laiku, apskates objektiem un dažādiem pakalpojumiem tuvākajā apkārtnē: naktsmītnēm, veikaliem, aptiekām, ēdināšanas vietām, sabiedrisko transportu, tūrisma informāciju. Ir praktiskas norādes par ceļa segumu, grūtības pakāpi, bīstamajām vietām, šķēršļiem un citi padomi, kā Mežtaku iziet vieglāk. „Nav

nepārvaramu šķēršļu vai ļoti grūtu posmu, kas prasa īpašu fizisko sagatavotību,” turpina A. Neilande. „Tāpēc projekts īstenots tā, lai infrastruktūru pielāgotu, nēko īpašu dabā nemainot. Ir tādi ceļotāji, kas meklē ekstremālus apstākļus spēju pārbaudīšanai. Citi pārgājēju izbauda tieši nesteidzībā un mierā, lielākoties iet vienas dienas posmu, vairāk vēro dabu, apmeklē tuvējos objektus, iegriežas kafejnīcās un nogaršo vietējo virtuvi. Ir tādas grupas, kurām pats maršruts nav tik nozīmīgs, jo tās saista kopābūšana, sarunas un piedzīvojums. Tāpēc visu garo maršrutu esam sadalījuši aptuveni pa 20 kilometriem – ar pauzēm tos var mierīgi noiet vienā dienā un plānot, kam un cik laika velīt.

Atšķirībā no ārvalstīm, kur pārgājienos dodas daudzi seniori, Latvijā lielākajai daļai interesentu ir no 20 līdz 40 gadiem.”

JĀNOSAUC PAROLE

Elektroniskais ceļvedis lejupielādējams Mežtakas mājas lapā: www.baltictrails.eu/lv/forest/publications.

Drukāts tas izdots nelielā tirāžā, jo elektronisko versiju izmanto vairāk – tā ir ērtāka, plašāka. Tiem, kas vēlas drukāto ceļvedi, jāskatās Mežtakas kontā feisbukā – drīz konkursā tā būs viena no balvām. Var doties uz kādu tūrisma centru Kurzemē un saņemt to, nosaucot paroli *Mežtaka – mans galamērķis*.

Daina Tāfelberga Aijas Neilandes arhīva foto

Doties pārgājienā ziemā, jāiegūmē

Nekur un nekad nekāpt uz ledu – ne uz upēm, upītēm, strautiem, ezeriem, ne purvos un jūrā. Ledus var ielūzt jebkurā vietā! Lai šķērsotu upītes, kas ietek jūrā, ziemā jāiet līdz tuvākajam tiltam vai drošai laipai. Jārēķinās, ka būs jānoiet papildu kilometri.

Ja gaisa temperatūra ir zema, nav vēlams doties pa tādiem apvidiem, kur līdz pakalpojumu sniedzējiem un sabiedriskām ēkām ir liels attālums.

Ziemas pārgājienos ieteicams nevis pajauties uz vienu apģērba kārtu, bet gan nest līdzīgu papildu drēbes, ko uzvilkt, ja kļūst auksti vai mugurā esošais kļuvis slapjš.

Kad takas klāj sniegs, vēlams lietot bahilas, kas kājas pasargā no slajuma.

Ziemā satumst agrāk, tāpēc pārgājieni jāplāno isāki un jāsāk, tikko ir gaissma.

Paņem līdzīgu lukturīti! Tas noderēs, ja aizkavēsies un vajadzēs izgaismot ceļu.

Upju ieleju nogāzes, gravas, stāvkrasti un citas reljefa formas, kā arī ceļi var būt slideni.

Zemā temperatūrā, īpaši stiprā vējā, gan pats, gan suns var viegli apsaldēt ādu vai kādu ķermeņa daļu.

Paņem līdzīgu šķiltavas, lai var iekurt ugunsgrāvu un sasilīties vai izžāvēt drēbes!

Sasildīs arī karsta tēja un silts ēdiens, tāpēc var lietot zemu temperatūrai piemērotus termosus vai ņemt līdzīgu primusu dzēriena un ēdiena pagatavošanai.

Drošības nolūkā ej nevis viens, bet vismaz divat!

Ja tomēr esi izlēmis doties vienatnē, par savu maršrutu noteikti informē ģimeni un draugus, kuri var ar tevi sazināties.

Obligāti līdzīgu jāņem telefons un papildu baterija, kas var noderēt, jo aukstā laikā tā izlādējas ātrāk. Turi tos siltumā tuvāk sev, jo tas darbības laiku paildzinās.

Ziemā daudzi pakalpojumu sniedzēji darbību ir pārtraukuši, tādēļ pārgājēji jāplāno daudz rūpīgāk, iepriekš piezvanot un pārliecinoties par darba laiku.

Ārpus apdzīvotām vietām sniegs netiek tīrīts.

PĀRDOD

SIA Vēvers ražo un piegādā priedes **KOKSNES** produkciju: skaidu briķetes (210 EUR/paleta), šķeldu, mizas, skaidas, klucīšus (85 EUR/1,3 m³ Big Bag). Tāl. 26651831.

Piedāvājam kvalitatīvas bērza **BRIKETES**, ilgi deg, mazs pelnu atlikums, ar visu piegādi Kuldīgā 185 eiro par paleti. Tāl. 20331463.

SIA AJG plus – sazāģētu nomaļu **MALKU**. Tāl. 29399939.

MALKU maisos, kravās. Tāl. 26544462.

Skaldītu lapkoku **MALKU**. Tāl. 27885688.

Pārdod ar piegādi zāģētavas atgriezumam **MALKU**; sausu skaldītu malku; 3 m garu meža malku. Tāl. 29249578.

Sausu alkšņa **MALKU**. Tāl. 26383529.

Kluču **MALKU** krāmētā veidā, piegādi nodrošina. Tāl. 26632723.

Skaldītu **MALKU** krāmētā veidā, ātra piegāde. Kravas cena: 120 EUR par trīs steriem. Tāl. 25607959.

KVIEŠUS. Tāl. 29568938.

KVIEŠUS. Tāl. 26516144.

KVIEŠUS ar piegādi. Tāl. 28317460.

SIVĒNUS. Tāl. 20030327.

PĒRK

AUTOMAŠĪNAS. Tāl. 28679476.

SIA JV Mežs pērk **ZARUS** šķeldošanai, gatavu **ŠĶELDU** un 3,0 m **MALKU** krautuvēs. Veicam apauguma tīrīšanas darbus. Tāl. 26372598.

MEŽUS, cirsmas, malku. Tāl. 26544462.

Z/s **SMAIDAS** pērk **MĀJLOPUS**. Tāl. 29437251, 28393052, 63341221.

SIA Valinda – **LIELLOPUS, JAUNLOPUS** dzīvsvārā. Tūlītēja samaksa. Tāl. 29434034.

Pērku **RAGUS**. Tāl. 22728888.

5, 2, 1 lata **MONĒTAS**. Tāl. 20633660.

DAŽĀDI

Visu veidu **JUMTA** un **CELTNIECĪBAS** darbi. Tāl. 28254588.

SILTINĀM mājas ar ekovati, granulām un termoputām. Tāl. 26748235.

Sertificēta **TAKSATORA** pakalpojumi: meža inventarizācijas lietu izgatavošana; mežaudzes novērtēšana; cirsmu dokumentācijas sagatavošana; īpašuma robežu, kupicu ierīkošana un atjaunošana; bezmaksas konsultācijas. Tāl. 25731315.

VAJADŽĪGI

Igaunijas uzņēmums *Alfa Kvadra Invest OÜ* (reģ. Nr. 14391949) aicina darbā darbiniekus dzelzsbetona konstrukciju rūpnīcā **SOMIJĀ**. Darbs stabilā uzņēmumā, samaksa: 10,55 EUR stundā neto, ar izaugsmes iespējām, sociālās garantijas, apdrošināšana. Vēlams pieredze betonēšanas darbos un privātais transports. Lūdzam atsaukties kandidātus ar nopietnu attieksmi pret darbu. Vairāk informācijas pa tālr. +37129997816, CV sūtīt e-pastā: janis.alfakvadra@gmail.com.

Ventspils sporta skola *Spars* izsludina konkursu uz vakanto **DIREKTORA VIETNIEKA IZGLĪTĪBAS JOMĀ** amatu. Vairāk informācijas – www.spars.ventspils.lv.

Z/s *Zvirbuli* (46101015729) – **TRAKTORISTS-LOPKOPĒJS**. Darbs maiņās. Samaksa: no 25 EUR dienā. Var būt pensijas vecumā. Tāl. 26516144.

VĒLAS ĪRĒT

Ģimene meklē īrei 3 istabu **DZĪVOKLI** vai **MĀJU** Kuldīgā vai tās apkārtnē. Tāl. 26669998.

Sakarā ar darbavietas maiņu vēlos īrēt 2–3 istabu **DZĪVOKLI** vai **MĀJU** ar izpirkšanas tiesībām. E-pasts: lupiters77@inbox.lv vai tālr. 20192121.

LĪDZJŪTĪBAS

*Vēl bija jādzīvo,
Vēl jāskata bij' daudzu dienu
spožums
Un klusās naktīs sapņiem jāļaujas.
Bet stunda nolikta bij' dvēselei,
Kad mieru rast.*

/Rainis./
Kuldīgas slimnīca izsaka dziļu līdztību Māriņai Kņazei, dēlu zaudējot.

*Ļaut skaņai izskanēt,
Ļaut sāpei izsāpēt,
Ļaut upei aiztecēt,
Ļaut...*

/I. Auziņš./
Izsakām visdziļāko līdztību Māriņai ar ģimeni, dēlu zaudējot.
Alsungas aptiekas kolektīvs

*Un, kad es paskatos uz rietiem,
Kāds roku man uz pleca liek,
Man šajā dzīvē visa pietiek,
Man tikai laika nepietiek...*

/I. Ziedonis./
Izsakām visdziļāko līdztību Māriņai un Andrim Jūsu lielajās bēdās, dēlu ARTŪRU KŅAZI pāragri zaudējot.
Tuvākie kaimiņi

*Mana zvaigzne ir tik maziņa,
ka nevaru to tev parādīt...
Tu naktī raudziesies zvaigznēs,
bet es taču dzīvošu vienā no tām.*

/A. de Sent-Ekziperī./
Izsakām līdztību ARTŪRA KŅAZA tuviniekiem, viņu pāragri zaudējot.
Alsungas vidusskolas klasesbiedri un audzinātāja Daina Zvejniece

*Es tagad aizeju, bet ne jau prom,
Es aizeju tepat –
Ar citām puķēm, citu sauli,
Ar citu zemi parunāt.*

/M. Zviedre./
Izsakām visdziļāko līdztību Māriņai un Andrim Kņaziem, dēlu ARTŪRU pāragri aizsaulē aizvadot.
Zdanovski, Brūveri, Priedes, Brūklī, Iveta, Indra, Lija, Lāsma, Helma, Dina

*Ilgu mūžu nodzīvoji,
Daudz darbiņu padarīji.
Lai nu viegli Zemes māte
Pārklāj tavu augumiņu.*

/T. dz./
Izsakām līdztību Aijai Lubiņai un piederīgajiem, no māmiņas atvadoties.
Kūlaiņu ģimenes

*Ilgu mūžu nodzīvoji,
Daudz darbiņu padarīji.
Lai nu viegli Zemes māte
Pārklāj tavu augumiņu.*

/T. dz./
Izsaku visdziļāko līdztību Aijai Lubiņai, mammu mūžībā pavadot.
Aina Mazā

*Tas bija mīlestības ceļš,
Ko, māt, tu atstāji aiz sevis.
/K. Apškrūma./
Uģi, Māra, Laimoni, lai gaismas
un mīlestības pielieti māmuliņas
tālākais ceļš!
Kanapolu ģimene*

*Par vienu cilvēku tuvāko
Tev tagad mazāk būs.
Sirds zaudēto
Līdz mūža galam neatgūs.
/J. Osmanis./
Līdztība Janai Vitei, tēvu mūžībā
pavadot.
SIA Kuldīgas Tekstils kolektīvs*

*Mēs klusējot paliekam...
Vēji šalko un mierina mūs,
Bet tava vieta, kas bija šai dzīvē,
Ir, bija un vienmēr būs.
/N. Dzirkale./
Izsakām visdziļāko līdztību Janai
Vitei, no tēva atvadoties.
Anita un līnijas meitenes*

*Aiz tevis dzīvība un gaisma paliek,
Un atmiņas kā krāšņs zieds.
/J. Silazars./
Izsakām līdztību Emīlam Vitem,
vectētiņu mūžībā pavadot.
Modra Autoskolas kolektīvs*

*Klusums, tevis vairs nav,
tikai atmiņas, kas aizkustina
dvēseli,
vārdi, kas nepateikti, – skan.
/A. Gļauda./
Visdziļākā līdztība Mārcim un
Jānim, mammu mūžībā pavadot.
Dzidra*

*Es pametu rūpes,
Lai aizietu tālē,
Lai ziedētu puķēs
Un zaļotu zālē.
/V. Kokle-Līviņa./
Visdziļāko līdztību izsakām mūsu
kolēģītes VELGAS tuvajiem un
mīļajiem, viņu zaudējot.
Times meitenes Santa, Aija, Līga*

*Cik grūti ticēt, ka nekad vairs dzīvē
Mums neiznāks ar tevi parunāt
Un tavu smaidu, vienkāršu un siltu,
Mums vajadzēs tik sirdīs saglabāt.
/G. Selga./
Izsakām līdztību VELGAS
PIGEVICAS tuviniekiem.
Parka ielas 11. mājas kaimiņi*

*Balts eņģelis atnāca sapnī
Un aiznesa tevi sev līdz
Tai baltajā, baltajā naktī,
Kur nesāp, kur nesalst, kur silts.
/A. Mūrniece./
Skumjās paziņojam, ka
negaidīti mūžībā devusies
mūsu mīļā mamma un omīte
VELGA PIGEVIKA.
Izvadīšana sestdien,
15. janvārī, 13.00 no kapličas
Aizputes ielā uz Annas kapiem.
Tuvinieki*

Es! mūsdienīga!

www.307.lv

Sludinājumus laikrakstā
Kurzemnieks
iesniedz ērti
no sava datora

307.lv

Jaunumi arī
portālā
www.kurzemnieks.lv!

2021./2022. GADA OPTIBET VIRSLĪGA

TELPU FUTBOLĀ

13. KĀRTAS SPĒLE

SESTDIEN 15.01.2022 | MILTENES IELA 25 KULDĪGĀ | PLKST. 16:00

FC NIKERS KULDĪGA VS JĒKABPILS LŪŠI/OŠUKALNS JĒKABPILS

SPĒLE NOTIEK AR SKATĪTAJU KLĀTBŪTNI

SPĒLI BŪS IESPĒJAMS VĒROT KLĀTIENĒ ZALĀJĀ REŽĪMĀ, KAS NOZĪMĒ, KA SPĒLI VAR APMEKLĒT PERSONAS AR SADARBSPIJĪGU VAKCINĀCIJAS VAI PĀRSLIMOŠANAS SERTIFIKĀTU, PIE IEEJAS UZRĀDOT TO KOPĀ AR PERSONU APLIECĪNOŠU DOKUMENTU - PASI VAI ID KARTI

FANO PAR SAVĒJIEM!

WWW.NIKERS.LV

VĀRDADIENAS

No 16. līdz 23. janvārim

- 16. Lidija (5696), Lida (154)
- 17. Dravis (5), Tenis (20)
- 18. Antis (37), Antons (3349), Antonijs (117)
- 19. Alnis (58), Andulis (40)
- 20. Alģis (101), Alģirts (20), Oļģerts (420), Orests (86)
- 21. Agne (81), Agnese (6296), Agnija (683)
- 22. Austris (495)
- 23. Rebeka (1148), Grieta (357), Strauta (5)

Populārākie: Agnese un Antons.

Mēs saderam

Agnese Zeidaka, fizioterapeite Kuldīgas slimnīcā:
 – Vārdu izraudzījās vecāki un deva to par godu aktrisei Agnesei Zeltīnai. Lai gan mamma sākumā gribēja mani saukt par Kristu Paulu, es tomēr piecājos, ka vecāki izvēlējās vārdu Agnese. Pašai liekas, ka tas ir tāds spēcīgs, kuru būtu grūti sajaukt ar citu. Zinu daudzus, kuri dzīves laikā grib savu vārdu mainīt, cenšoties atrast labāk piestāvošu, bet es tik tiešām nevaru iedomāties labāku – mēs saderam. Neviens cits man nepiestāv. Manuprāt, šis ir diezgan populārs, tomēr nav izmantots ļoti bieži – nekad vēl nav bijis tāda atgadījuma, ka kāds būtu sajaucis un nosaucis citādāk. Un tas ir patīkami. Agrāk man tika dota iesauka Aga, vārdu saīsinot, bet visinteresantāk liekas tas, kā manu vārdu ir mainījusi viena no labākajām draudzenēm, kura mani sauc par Agnesōnu.

Amanda Gustovska

JOKI

- Es vēlos precēt jūsu meitu!
- Jūs nemulsina tas, ka viņa ir psihiatre?
- Ko jūs, gluži otrādi!
- Anda, nāc šurp! Pacients atnācis.

- Tev nav ne kauna, ne sirdsapziņas!
- Vārdu sakot – nekā lieka.

Randiņš 40 gadu vecumā – tā vienkārši ir divu cilvēku tikšanās, kurā katrs pastāsta, cik jautri viņi dzīvojuši agrāk.

Nav gluži tā, ka es esmu pilnīgi nederīgs. Mani var izmantot kā slikto piemēru.

LAIKA PROGNOZE

Jārēķinās ar stipru vēju

Meteocentrs visā valstī stipra vēja dēļ izplatījis dzelteni brīdinājumu, Kurzemē jūras piekrastē un daļā līča Vidzemē – pat oranžo. Savukārt Zemgalē (daļā Bauskas un Jelgavas novada) bīstamību pastiprina ūdens līmeņa celšanās.

Stiprākais rietumu vējš prognozēts šodien: Ventspilī un Liepājā brāzmās tas var pārsniegt 25 m/sec., iekšzemē 15–22 m/sec. Var būt postījumi, lūzt zari, arī nelieli koki, kurus bija pieliecis smagais sniegš. Vējš var noraut pa jumta segu-

ma loksnei, bojāt vieglas konstrukcijas. Sestdien rietenis iegriezīsies no Z un pierims līdz 15 m/sec., tomēr laiks nebūs patīkams. Spēkā joprojām dzeltenais brīdinājums.

Vakar Latvijā iestājās atkusnis, dienas beigās pie mums iegriezās plaša nokrišņu zona, palielinot risku, ka ūdens līmenis celsies, mazās upes un palienes tiks pārpludinātas. Brīvdienās vējš pierims, brīžiem temperatūra zem nulles, tādēļ veidosies apledējums, gaidāms lietus un slapjš sniegš. Nedēļas sākumā mūsusi sasniegs jauns spēcīgs

ciklons, tādēļ pirmdien un otrdien piekrastē stiprs vējš atkal var pārsniegt 25 m/sec.

Brīvdienas Viduskurzemē būs mākoņainas, brīžiem skaidrosies, temperatūra dienā pāris grādu virs nulles, naktī uz svētdienu pazemināsies līdz –3. Pirmdien gaidāms sniegš, lielākoties slapjš, ZR vējš pūtīs brāzmās līdz 15 m/sec. Otrdien uzspīdēs saule, ziemelis vēl būs jūtams, bet trešdien iegriezīsies D vējš. Gaisa temperatūra būs dažus grādus virs nulles, naktīs – pāris grādu zem tās.

Daina Tafelberga

Kādi jaunumi sociālajā jomā

No 1. janvāra ieviestas šādas pārmaiņas.

- Tiesības uz valsts vecuma pensiju šogad ir tiem, kas sasnieguši 64 gadus un trīs mēnešus, ja apdrošināšanas stāžs nav mazāks par 15 gadiem. Tie, kuru stāžs nav mazāks par 30 gadiem, var pensionēties priekšlaicīgi, t.i., divus gadus agrāk. Šogad priekšlaicīgi varēs pensionēties tie, kuri sasnieguši 62 gadus un trīs mēnešus.

• Līdz 30. jūnijam pensionāra neapliekamais minimums tiks palielināts līdz 2100 eiro pusgadā jeb 350 eiro mēnesī.

• Valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu objekta maksimālā summa ir 78 100 eiro gadā.

• Pašnodarbinātie no lauksaimnieciskās ražošanas ienākuma vai ienākuma no intelektuālā īpašuma 10% obligātās iemaksas pensiju apdrošināšanai aprēķina par gadu, līdz nākamā gada 17. janvārim ziņojumu iesniedz VID un samaksā līdz 23. janvārim.

• Pašnodarbinātajiem, kuru ienākumi mēnesī nesasniedz Ministru kabineta noteikto minimālo algu,

reizi ceturksnī jāmaksā obligātās iemaksas pensiju apdrošināšanai – 10% no ienākuma. Savukārt tie pašnodarbinātie, kuru ienākumi mēnesī sasniedz vai pārsniedz minimālo algu, vismaz no minimālās algas maksā obligātās iemaksas vispārējā kārtībā, un papildus no iepriekš minētā objekta un faktisko ienākumu starpības būs jāmaksā 10% pensiju apdrošināšanai.

• Ja pašnodarbinātajam obligātās iemaksas par kalendāra gadu būs no mazāka ienākuma nekā 12 minimālās algas, tad minimālās obligātās iemaksas pensiju apdrošināšanai (10%) jāmaksā no ienākuma (mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs – no apgrozījuma) un minimālā obligāto iemaksu objekta starpības.

• Ja pašnodarbinātais, kurš vienlaikus nav darba ņēmējs, prognozē, ka viņa ienākums ceturksnī nesaņiegs obligāto iemaksu objekta minimālo summu, viņam būs jāiesniedz VID apliecinājums par nākamā ceturksņa plānotajiem ienākumiem līdz ceturksnim sekojošā mēneša 17. datumam vai vienlaikus ar saimnieciskās darbības re-

ģistrēšanu, vai 15 dienu laikā pēc darba ņēmēja statusa zaudēšanas. Pašnodarbinātais līdz 17. janvārim var iesniegt VID apliecinājumu par kalendāra gadā plānotajiem ienākumiem. Ja apliecinājums par plānotajiem ienākumiem nav iesniegts, Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra viņam aprēķinās minimālās obligātās iemaksas. Ja apliecinājumu iesniegts, tad obligātās iemaksas maksā no faktiskā ienākuma.

• Pašnodarbinātajam ir pienākums katru gadu līdz 23. jūnijam samaksāt minimālās obligātās iemaksas par iepriekšējo kalendāra gadu.

• Līdz 1. februārim pašnodarbinātajam ir tiesības precizēt ziņojumu par obligāto iemaksu objektu un obligātajām iemaksām no lauksaimnieciskās ražošanas ienākuma vai ienākuma no intelektuālā īpašuma par laiku no 2021. gada 1. jūlija līdz 30. septembrim.

• Mainīta ģimenes valsts pabalsta summa un piešķiršanas nosacījumi. Par vienu bērnu no gada līdz 20 gadiem ģimene saņems 25 eiro mēnesī, par diviem – 100 eiro (50 eiro

par katru), par trim – 225 eiro (75 eiro par katru). Par četriem un vairāk bērniem pabalsts būs 100 eiro mēnesī par katru.

• Palielināts pabalsts aizbildnībā esoša bērna uzturēšanai. Pabalstu aizbildnim nesamazinās par summu, kas atbilst ģimenes valsts pabalstam, apgādnieka zaudējuma pensijai, apdrošināšanas atlīdzībai par apgādnieka zaudējumu un valsts sociālā nodrošinājuma pabalstam apgādnieka zaudējuma gadījumā.

• Valsts samaksās ārpusģimenes aprūpes atbalsta centru sniegtās sociālā darbinieka konsultācijas adoptētājiem un aizbildņiem.

• Latvijas Goda ģimenes apliecinību iegūs arī tās, kuru aprūpē ir bērns ar invaliditāti vai cilvēks, kurš nav sasniedzis 24 gadu vecumu, ja tam ir I vai II invaliditātes grupa. Tādējādi sabiedriskajā transportā pienāksies braukšanas maksas atvieglojumi, kā arī citas priekšrocības un atlaides, kas paredzētas Latvijas Goda ģimenes apliecinību īpašniekiem.

(Pēc Labklājības ministrijas informācijas)

PĒRKAM

Augošu koku cirsmas un sortimentus pie ceļa

Meža īpašniekiem:

- Veicam bezmaksas konsultācijas;
- Palīdzam meža taksācijas sagatavošanā, cirsmu iestigošanā;
- Palīdzam iesniegt ciršanas pieteikumu VMD.

Telefoni informācijai: 29150470, 67804343
www.metsaforest.com/lv

Par SPORTA PASĀKUMIEM, rezultātiem informējiet e-pastā: inta.jansone@kurzemnieks.lv